Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

Generale Thesaurie
Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Nader rapport inzake Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet

Datum
10 maart 2026

Notanummer
2026-0000037808

Bijlagen
1. Nader rapport
2. Memorie van toelichtin
3. Wetsvoorstel
4. Advies Raad van State
5. Nota's
6. Linkedin-post

Aanleiding

De Raad van State heeft een positief advies met een aantal opmerkingen (dictum b) uitgebracht over de Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet. In bijgevoegd nader rapport wordt ingegaan op het advies van de Raad.

Beslispunten

Wij adviseren u in te stemmen met het nader rapport en het aangepaste wetsvoorstel en memorie van toelichting. Graag uw akkoord met indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer. U wordt verzocht daartoe de volgende stukken te ondertekenen:

- het nader rapport aan de Koning (bijlage 1);
- de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel (bijlage 2).

Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking zichtbaar gemaakt (bijlage 5).

Kernpunten

- De Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet implementeert de Consumer Credit Directive II (de CCDII). De CCDII scherpt de regels aan het voor het bemiddelen in, adviseren over, en aanbieden van krediet. Daarnaast is het toepassingsbereik van de CCD uitgebreid, waardoor nieuwe partijen en kredietsoorten voor het eerst onder de kredietregels zijn komen te vallen. Met name relevant is dat buy now, pay later-krediet (BNPL) en creditcards met de komst van de CCDII worden gereguleerd.
- U geeft gehoor aan de twee opmerkingen van de Raad van State om 1) de juridische basis voor het verbod op en de beperking van het aangaan van kredietovereenkomsten met minderjarige consumenten te verduidelijken en 2) de bepaling over de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verduidelijken.
- Er is een overgangsrechtbepaling opgenomen waardoor de regels van het wetsvoorstel voor krediet in de vorm van kaarten met uitgestelde debitering (creditcards) pas zes maanden na inwerkingtreding van het wetsvoorstel zullen gelden. Daarnaast is van de gelegenheid gebruikt gemaakt om enkele technische wijzigingen door te voeren in het wetsvoorstel.

2013

8
- Gelijktijdig met dit wetsvoorstel wordt de Kamerbrief Bescherming consument bij *Buy Now, Pay Later* (BNPL) aan u voorgelegd. Het advies is om het wetsvoorstel en die Kamerbrief gelijktijdig aan de Kamer te sturen.
- Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting worden ook ter goedkeuring voorgelegd aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, omdat er ook aanpassingen zijn in het Burgerlijk Wetboek.

Toelichting
Het nader rapport gaat in op de wijzigingen sinds de vorige versie. De eerste twee wijzigingen zijn n.a.v. het advies van de Raad van State.

1) Kredietverstrekking aan minderjarigen
- Het wetsvoorstel bevat een verbod voor een kredietaanbieder om kredietovereenkomsten in de vorm van uitstel van betaling aan te gaan met minderjarigen en een beperking op het aangaan van overige kredietovereenkomsten met minderjarigen.
- De Raad van State adviseert om in de toelichting bij het wetsvoorstel te verduidelijken wat de grondslag in de richtlijn consumentenkrediet is voor dit verbod en deze beperking en doet een voorstel voor het richtlijnartikel dat ter grondslag kan dienen.
- Het advies is opgevolgd. In de toelichting bij het wetsvoorstel is verduidelijkt welk artikel uit de richtlijn de grondslag vormt en waarom. Het gaat om artikel 6 van de richtlijn. Dat artikel maakt het mogelijk om voorwaarden te stellen tot toegang tot krediet, zoals een bepaalde minimumleeftijd.

2) Verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens
- Het wetsvoorstel bevat een bepaling over de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens. De Raad van State adviseert om de wettekst van deze bepaling te verduidelijken.
- Dit advies is opgevolgd. Verduidelijkt is dat het in geen enkel geval is toegestaan om bijzondere categorieën van persoonsgegevens te betrekken bij het uitvoeren van een kredietwaardigheidsbeoordeling. Dit leek in de eerdere versie van het wetsvoorstel, ten onrechte, toegestaan te zijn.
- Het kan voorkomen dat bepaalde opgevraagde gegevens wel bijzondere categorieën van persoonsgegevens bevatten. Op een bankafschrift kan een afschrijving aan bijvoorbeeld een kerkgenootschap staan, waaruit een religieuze overtuiging blijkt. De wettelijke grondslag maakt het mogelijk dat de van de consument verkregen informatie (de bankafschrift) kan worden geschoond van bijzondere categorieën van persoonsgegevens – bijvoorbeeld door het weglakken van de afschrijving aan het kerkgenootschap – en vervolgens kan het bankafschrift (zonder bijzondere categorieën van persoonsgegevens) dan worden gebruikt voor de kredietwaardigheidsbeoordeling.

Uitstel voor creditcardaanbieders
- In het wetsvoorstel is een bepaling opgenomen dat de regels van het wetsvoorstel pas gaan gelden voor krediet in de vorm van kaarten met uitgestelde debitering (creditcards) vanaf zes maanden na inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Dit heeft te maken met de bijzondere omstandigheden die gelden voor de creditcardbranche:

- Op dit moment vallen deze kaarten niet onder kredietregels. Met de richtlijn vallen de kaarten wel onder de richtlijn, tenzij een lidstaat ervoor kiest de kaarten bij implementatie uit te zonderen van het toepassingsbereik.
- U heeft er eerder mee ingestemd om de kaarten ook onder de kredietregels te brengen, om uitwijkmogelijkheden van BNPL-aanbieders te voorkomen en een gelijk speelveld te creëren voor alle kredietsoorten.
- Aangezien het een lidstaatoptie betreft, blijft het nog enige tijd onzeker of, en in hoeverre deze branche onder de kredietregels gaan vallen. Pas na Kamerbehandeling van dit wetsvoorstel ontstaat hierover definitieve duidelijkheid bij marktpartijen.
- Omdat de creditcardbranche dan te weinig tijd heeft om haar bedrijfsprocessen aan te passen aan de nieuwe regels, is gekozen voor een latere inwerkintreding voor de kredieten die zij aanbieden. Deze wijziging geeft gepaste invulling aan het beginsel van zorgvuldige wetgeving, waarbij burgers en bedrijven voldoende tijd krijgen voor implementatie en aanpassing.
- Aangezien het hier om een lidstaatoptie gaat, heeft Nederland de ruimte om voor een latere inwerkingtreding te kiezen voor deze kredietsoort. Deze latere inwerkingtreding geldt zowel voor de (traditionele) creditcards die consumenten bijvoorbeeld afsluiten bij een bankrekening, als voor recente alternatieven, zoals de Klarna Card.

Overige wijzigingen

- Verder is in de memorie van toelichting verduidelijkt dat er geen sprake is van koppelverkoop van een kredietovereenkomst samen met een verzekering als het gaat om een automatische groepsverzekering bij een kredietovereenkomst, waarbij de consument geen keuze heeft ten aanzien van de verzekering. Het blijft mogelijk voor creditcardaanbieders om bij een creditcard een aankoopverzekering aan te bieden.
- Aan het wetsvoorstel is toegevoegd dat indien de door de kredietgever gevorderde vergoeding bij vervroegde aflossing hoger is dan het werkelijk geleden verlies, de consument een overeenkomstige vermindering kan vorderen.
- Ten slotte is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal wetstechnische punten te corrigeren in het wetsvoorstel. De belangrijkste technische wijzigingen zien op aanpassing i.v.m. samenloop met het wetsvoorstel Implementatiewet richtlijn op afstand gesloten overeenkomsten inzake financiële diensten en herstel van een artikel ter implementatie van de richtlijn kredietservicers en kredietkopers.

Communicatie

- Communicatie plaatst een bericht op Linkedin van het ministerie (bijlage 6). Vooral om voortgang te laten zien op deze wet. Er is veel aandacht voor de risico's van producten als BNPL o.a. in de media en TK.

Politiek/bestuurlijke context

- Er is brede politieke aandacht voor BNPL. Met dit wetsvoorstel wordt tegemoet gekomen aan de zorgen van de Kamer.
- In het Tweeminutendebat Financiële Markten van 30 januari 2025 heeft u toegezegd per brief te reageren op de vragen van het Kamerlid Van Dijk (CDA) over het toevoegen van Buy Now, Pay Later (BNPL) aan de Apple Wallet en over de inzet van andere lidstaten ten aanzien van aanvullende nationale

regulering van BNPL-diensten boven op de CCDII. Daarnaast heeft de Kamer verschillende moties aangenomen tijdens het debat over de aanpak van de incasso-industrie op 6 februari 2025 en het Tweeminutendebat Armoede- en schuldenbeleid op 19 juni 2025 die de regering verzoeken om verschillende aanvullende nationale maatregelen voor BNPL te onderzoeken, bovenop de CCDII. In de Kamerbrief Bescherming consument bij *Buy Now, Pay Later* (BNPL) worden de nog openstaande moties en Kamervragen afgedaan. Deze Kamerbrief wordt separaat aan u voorgelegd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Doc nr.	Datum	Titel doc.	Lakgronden
1	8-4-2024	Nota - min - Lidstaatopties en beleidskeuzes Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet	Persoonsgegevens
2	23-5-2024	Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII	Vertrouwelijke bedrijfsinfo
3	10-7-2024	Nota - min - Lidstaatopties en beleidskeuzes Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet	Persoonsgegevens
4	4-7-2024	Bijlage 1 - Beoordeling lidstaatopties CCDII	Vertrouwelijke bedrijfsinfo
5	12-8-2024	Nota - min - CCDII uiteenzetting gevolgen van reguleren credit cards en private lease	Persoonsgegevens;Vertrouwelijke bedrijfsinfo
6	7-4-2025	Nota - min - Consultatie implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet	Persoonsgegevens
7	10-10-2025	Nota - min - Adviesaanvraag RvS Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet	Persoonsgegevens

Ministerie van Financiën

Dan lukt mij dit aan mijn opvolger.

SvW 31/5

TER BESLISSING
Aan
de minister

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Lidstaatopties en beleidskeuzes Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet

Datum
8 april 2024

Notanummer
2024-0000227578

Bijlagen
1. Advies lidstaatopties

Aanleiding

Ons voornemen om na de zomer (2024) de internetconsultatie te starten voor het Wetsvoorstel implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet. Graag leggen wij alvast vier belangrijke beleidskeuzes aan u voor. In de bijlage vindt u een overzicht van de overige lidstaatopties en de voorgestelde keuzes.

Beslispunten

1. Bent u akkoord met het voorbereiden van een consultatiedocument waarin wij de beleidsoptie consulteren om risicovolle vormen van private lease, aanvullend op de richtlijn, dus als nationale kop te reguleren?
2. Bent u akkoord met het reguleren van credit cards (deferred debit cards), conform het uitgangspunt van de herziene richtlijn?
3. Bent u akkoord met het toekennen van productinterventiebevoegdheden aan de AFM?
4. Bent u akkoord met een licht regime voor informatievoorziening waar het o.a. gaat om 'koop nu, betaal later'-dienstverlening, ook wel 'buy now pay later' (hierna: BNPL)?

Kernpunten

- De Richtlijn consumentenkrediet (*Consumer Credit Directive*, hierna: de CCD) (2008/48/EG) is recent herzien. De nieuwe richtlijn consumentenkrediet[1] (hierna: de CCDII) bevat veel nieuwe regels voor consumentenkrediet en is ingrijpend, zeker voor partijen en producten die nu niet zijn gereguleerd.
- Over de lidstaatopties is overleg gevoerd met de AFM en J&V. In de bijlage staat ook meer informatie over de voorlopige zienswijze van de AFM bij enkele lidstaatopties.
- **Private lease:** Lease met een koopverplichting (financial lease) valt thans al onder de reikwijdte van de kredietregelgeving. CCDII voegt daar private lease met een optie tot koop aan toe. Wij adviseren bij de implementatie een ruimere definitie van private lease te hanteren (nationale kop) om consumenten te beschermen tegen de risico's van langlopende financiële verplichtingen op grond van overeenkomsten zonder verplichting tot koop, maar met bijvoorbeeld een hoge afkoopsom bij contractbeëindiging.

[1] Richtlijn (EU) 2023/2225. De uiterste implementatiedatum is 20 november 2025. De regels zijn van toepassing vanaf 20 november 2026.

Bijvoorbeeld als (1) de looptijd langer dan 6 maanden is en (2) de opzegtermijn langer is dan 1 maand óf de boete bij opzegging meer kan bedragen dan 10% van de totale som van de overeenkomst. Daarbij weegt mee dat het in de praktijk niet altijd duidelijk is of een contract een optie tot koop of huurkoop inhoudt of niet.

- De afbakening van welke producten hieronder moeten gaan vallen is complex. Wij stellen daarom voor om deze wetgevingsmogelijkheid publiek te consulteren, gelijktijdig met het conceptwetsvoorstel. Zo voorkomen wij dat de omvangrijke implementatiewet door dit onderwerp vertraging oploopt.
- **Creditcards**: deferred debit cards (credit cards zoals wij die in Nederland kennen, waarbij het openstaande bedrag iedere maand wordt afgeschreven) zijn op dit moment nog uitgezonderd van de kredietregels, maar niet meer in de CCDII. De richtlijn biedt lidstaten echter de mogelijkheid om deferred debit cards vrij te stellen van toepassing van de richtlijn en de bestaande uitzondering dus nationaal te handhaven. Wij zien geen reden om dit te doen. Dit is een vorm van uitgestelde betaling, die vergelijkbaar is met andere vormen zoals BNPL, en zou daarmee ook op gelijke wijze gereguleerd moeten worden.
- **Productinterventiebevoegdheden AFM:** Het lijkt wenselijk als de AFM bij het signaleren van een schadelijke kredietverleningspraktijk direct in kan grijpen en ontwikkeling of verkoop van producten kan verbieden of beperken. De AFM heeft laten weten graag deze bevoegdheid toe te voegen aan het instrumentarium. Wij adviseren u om gebruik te maken van de lidstaatoptie (art. 41(9) van de CCDII). Dit vereist nog verder overleg met de AFM en nadere uitwerking, nu de richtlijntekst niet voorziet in de voorwaarden voor productinterventiebevoegdheden.
- **Proportioneel regime m.b.t. informatieverstrekking bij o.a. BNPL**. Wij adviseren om een licht regime te hanteren inzake precontractuele informatie voor o.a. BNPL. Dit houdt in dat niet alle informatie verstrekt hoeft te worden die de richtlijn noemt, maar alleen de belangrijkste gegevens. Daarmee wordt de consument o.i. voldoende geïnformeerd over het krediet. In recente Kamervragen is wel het verzoek gedaan om geen licht regime te hanteren (zie kopje toelichting; de antwoorden zitten in de lijn (FM 325123)). Wij zijn echter zelf van mening dat het verstrekking van deze extra informatie niet materieel bijdraagt aan de bescherming van de consument en hem of haar wellicht zelfs overvoert met informatie.
- In de bijlage geven wij een overzicht van de hiervoor genoemde en overige lidstaatopties bij de implementatie. Bij het beoordelen hebben wij – in lijn met algemeen kabinetsbeleid – de volgende uitgangspunten gehanteerd:
    - Maximumharmonisatie binnen de EU waar verplicht en wenselijk
    - Verantwoorde verstrekking van krediet (waaronder ook BNPL)
    - Waar mogelijk en verantwoord het normale handelsverkeer ontzien
    - Zo veel mogelijk aansluiten bij reeds bestaande nationale bepalingen (provisieregels, maximale kredietvergoeding)
    - Uitvoerbare regelgeving (doenvermogen, maar ook uitvoering door AFM)

Toelichting

Private lease

- Private lease is in nationale wetgeving niet gedefinieerd. Het gaat juridisch om huur van een zaak. De grootste productengroepen zijn personenauto's, cv-ketels, witgoed zoals wasmachines en koelkasten en (elektrische) fietsen.[2] Ook worden zonnepanelen en warmtepompen geleased. Deze overeenkomsten kwalificeren nu alleen als krediet als de zaak na afloop van de overeenkomst eigendom wordt van de 'huurder'.
- De AFM heeft de minister in haar wetgevingsbrief 2020 verzocht om private lease te reguleren. Als reactie daarop is een rondetafelbijeenkomst georganiseerd en in onze opdracht door Decisio een onderzoek gedaan naar de private leasemarkt. Decisio constateerde geen grote problemen op de private leasemarkt. Wel kwam naar voren dat een groep consumenten uit financiële noodzaak een private leasecontract afsluit. Vooral overeenkomsten met een lange looptijd of een significant maandbedrag, bijvoorbeeld voor het leasen van een auto, kunnen risico's voor consumenten met zich mee brengen. De reactie van de minister van Financiën destijds op het onderzoek van Decisio was om te bezien of de zorgen geadresseerd zouden worden in het nieuwe Commissievoorstel voor de richtlijn.[3]
- De inzet van Nederland tijdens de onderhandelingen is daarom geweest om langlopende private lease onder het toepassingsbereik van de richtlijn te brengen, zoals ook in het initiële Commissievoorstel opgenomen.[4] De uiteindelijke tekst van de richtlijn kent een beperktere reikwijdte. Alleen private lease met een optie tot koop komt binnen het toepassingsbereik van de richtlijn. Daarmee is de verwachting dat producten als zonnepanelen en warmtepompen wel onder het toepassingsbereik komen te vallen en consumentenbescherming krijgen. Het zal immers de bedoeling van partijen zijn om de zonnepanelen na de leaseperiode op het huis te laten zitten. Leaseovereenkomsten voor auto's zullen echter ook zonder optie tot koop worden aangeboden en vallen dus buiten het toepassingsbereik terwijl dit voor consumenten ook risico's met zich meebrengt. Wij zien daarom aanleiding om, aanvullend op de richtlijn, dus als nationale kop, ook deze langlopende leaseovereenkomsten te reguleren.

Deferred debit cards

- Een credit card betekent dat je gespreid mag betalen en dus krediet afneemt. De credit cards in Nederland zijn over het algemeen deferred debit cards, inhoudende dat sprake is van uitgestelde betaling tot het einde van de maand. Deferred debit is net als BNPL een vorm van uitgestelde betaling.
- Op dit moment doen zich weinig problemen voor met deze kredietvorm. De achterstanden bij deferred debit cards zijn laag. Het verdienmodel is ook voornamelijk gebaseerd op omzet op basis van vaste kosten in plaats van ook deels op kosten die bij achterstanden worden gerekend (zoals bij BNPL).
- Hoewel er op basis van cijfers over betalingsachterstanden niet direct zorgen zijn, gaat het wel om eenzelfde type kredietvorm. Wij zien dus geen reden om deze kaarten uit te zonderen van de CCDII. Ook bestaat er een serieus risico dat BNPL-aanbieders betaalkaarten introduceren om wetgeving te omzeilen indien deferred debit cards ongereguleerd blijven.

---

[2] Kamerstukken 32 013, nr. 249 (Kamerbrief onderzoeksrapport Decisio).

[3] Kamerstukken 32 013, nr. 249 (Kamerbrief onderzoeksrapport Decisio).

[4] Kamerstukken 22 112, nr. 3175 (BNC-fiche richtlijn consumentenkrediet).

Productinterventiebevoegdheden voor de AFM

- Er gaan meer diensten en producten onder het toepassingsbereik vallen en daarmee ook onder het toezicht van de AFM. Ook zijn dan regels omtrent toetsing van kredietwaardigheid en maximale kosten van toepassing. Daarmee wordt de consument beschermd. Het kan echter voorkomen dat er binnen kredietverlening alsnog nieuwe schadelijke praktijken ontstaan, waarbij het wenselijk is dat de AFM direct kan ingrijpen middels een algeheel productverbod voor producten met bepaalde kenmerken. Een dergelijke maatregel zou zich niet op een individuele aanbieder richten, maar sectorbreed gelden. De AFM heeft laten weten graag deze bevoegdheid toe te voegen aan het instrumentarium. Wij begrijpen deze wens voor een vangnetbevoegdheid. Daarom adviseren wij om gebruik te maken van de lidstaatoptie (art. 41(9) van de CCDII). Wel vereist dit nadere uitwerking alvorens dit in wetgeving opgenomen kan worden.

Licht regime inzake precontractuele informatie voor o.a. BNPL

- Wij adviseren om een licht regime te hanteren inzake precontractuele informatie waar het gaat om onder andere overeenkomsten voor een kredietbedrag onder de 200 euro, kredietovereenkomsten waarbij geen rente of andere kosten worden gerekend en kredietovereenkomsten in de vorm van uitstel van betaling voor maximaal drie maanden en met onbetekenende kosten (BNPL).
  Uitzonderingen zien op extra precontractuele informatie en extra informatie in reclame-uitingen.
- O.i. geniet de consument voornamelijk bescherming vanuit de verplichte kredietwaardigheidstoets en informatievoorziening over de belangrijkste elementen van de kredietovereenkomst. Aanvullende informatie is o.i. minder belangrijk voor die bescherming. Het gaat dan bijvoorbeeld om de verplichting om te vermelden dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking, of de verplichting om de consument te wijzen op de mogelijkheid om een buitengerechtelijke klachtenprocedure in te leiden (naar Kifid gaan). Deze informatie wordt uiteindelijk wel in de kredietovereenkomst opgenomen, maar zou o.i. dus niet óók precontractueel te hoeven worden verstrekt. Dit betekent niet dat wij voorschriften omtrent precontractuele informatie of reclame niet waardevol vinden, maar wel ruimte zien om bij deze typen kredietovereenkomst minder informatie te verlangen.[5] Dit is mede ingegeven vanuit het type dienstverlening van BNPL. Die is er qua online weergave en snelheid er niet naar om veel informatie aan de consument te presenteren. Het gaat tevens om kleine bedragen. Daarnaast is ook niet onze verwachting dat de consument behoefte heeft aan die aanvullende informatie en de extra hoeveelheid informatie kan zelfs de kans verkleinen dat de consument de kernelementen van de overeenkomst tot zich neemt. Uit gedragswetenschappelijk onderzoek weten we immers dat meer informatie niet altijd leidt tot een beter geïnformeerde consument.
- Op 11 april 2024 hebben het lid Mohandis (Groenlinks-PvdA) en Ceder (CU) Kamervragen gesteld over de noodzaak tot verplichte leeftijdscontrole bij

[5] De richtlijn biedt ook de mogelijkheid voor lidstaten om reclame te verbieden voor kredietproducten i) waarin de snelheid of het gemak waarmee krediet kan worden verkregen wordt benadrukt, ii) waarin wordt vermeld dat korting slechts geldig is indien krediet wordt opgenomen, of iii) wanneer voor de aflossingen van krediettermijnen 'respijtperiodes' van meer dan drie maanden worden aangeboden. Wij kennen op dit moment al een verbod op reclame op snelheid of gemak, dus onderdeel i) zoals hierboven genoemd (art. 53 lid 9 BGfo). Een verbod op de overige reclamevormen kennen wij nog niet. Wij adviseren om ook deze vormen van reclame te verbieden. Deze lidstaatoptie willen dus we wel toepassen, zie pagina 6 van de bijlage.

BNPL-diensten. Hierin vragen zij u ook toe te zeggen dat BNPL-diensten niet worden uitgezonderd van bepaalde reclamevoorschriften. Dit betekent in de praktijk dat zij willen dat het lichte regime niet wordt toegepast. In de beantwoording wordt, gezien de lopende besluitvorming, nog niet voorgesorteerd op de keuze die wij hierin willen maken, maar wordt slechts procesmatig verwezen naar de internetconsultatie.

Communicatie
Nvt.

Politiek/bestuurlijke context

- De vaste commissie Financiën heeft uw Kamerbrief over ongewenste beïnvloeding van (jongere) consumenten bij het maken van financiële keuzes geagendeerd voor het commissiedebat Financiële Markten op 30 mei 2024.
- Er was ten tijde van de onderhandelingen over de CCDII steun voor vergroting van het toepassingsbereik van de CCD en het toezicht op consumptieve kredietproducten, zoals *buy now pay later*-producten en private lease. De Kamer had wel zorgen over de lastendruk voor onder toezicht staande instellingen en instellingen die onder toezicht komen te staan. Ook waren er zorgen dat verantwoorde dienstverlening onevenredig geraakt zou worden door regelgeving. De CCDII is voor een groot gedeelte in overeenstemming met onze inzet zoals vermeld in het BNC-fiche, behalve op het punt van private lease. De CCDII gaat namelijk minder ver dan onze inzet en daarom ons advies op aanvullend te reguleren.
- Er zijn na het SO van 23 februari 2022 inzake het BNC-Fiche herziening richtlijn consumentenkrediet enkele vragen gesteld over BNPL en de CCDII.[6] Die zagen niet op de keuzes die nu voorliggen bij de lidstaatopties of op private lease.
- Op 1 februari jl. heeft de minister van EZK vragen beantwoord over onder andere krediet voor en leasing van zonnepanelen.[7] In de geschetste situatie lijkt het onderscheid tussen krediet en lease bij de aanbieder / bemiddelaar in zonnepanelen niet geheel duidelijk.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
N.v.t.

[6] Kamerstukken 2022-2023, 32 545, nr. 186.
[7] Kamerstukken 2023-2024, nr. 915.

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

Bepaling in richtlijn	Advies	Toelichting
2(2)(c)	**Kredietovereenkomsten met een som boven de 100.000 euro wel reguleren** NB: Geen lidstaatoptie, maar omdat het buiten bereik valt van de CCDII, kunnen lidstaten nationale regels voorschrijven.	De richtlijn biedt de ruimte om uitsluitingen niet over te nemen (overweging 14 CCDII). Bij de implementatie van de CCDI hebben wij ervoor gekozen om uitsluitingen van kredieten onder de 250 euro en boven de 100.000 euro niet over te nemen. Er was voor de Nederlandse situatie geen reden om de consument de bescherming van de definitie van krediet te ontzeggen bij de totstandkoming van deze overeenkomsten. Ook nu biedt de CCDII die ruimte t.a.v. kredietovereenkomsten met een som boven de 100.000 euro. Kredietovereenkomsten met een som onder de 250 euro vallen wel binnen het toepassingsbereik van de CCDII. Wij zien juist geen reden om consumenten de bescherming te ontzeggen wanneer zij grote kredieten aangaan (hoewel het aantal consumentenkredieten boven de 100.000 euro beperkt zal zijn). Die noodzaak van bescherming weegt sterker dan het belang van lastenluwe interpretatie. Te meer omdat het hier gaat om handhaving van geldende regels. **Wij adviseren kredietovereenkomsten met een som boven de 100.000 euro te reguleren (handhaven).** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(4) aanhef en (b)	**Geen kredietwaardigheidstoets bij overschrijding** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en een uitzondering maken voor de verplichte kredietwaardigheidstoets in geval van	De CCDII schrijft voor dat art. 18 (kredietwaardigheidstoets) geldt voor overeenkomsten in de vorm van overschrijding, tenzij anders is bepaald door lidstaten. Wij adviseren gebruik te maken van deze lidstaatoptie, door de kredietwaardigheidstoets niet voor te schrijven bij deze kredietovereenkomsten. Overschrijding is immers een ongeoorloofde debetstand, oftewel er is niet vooraf overeengekomen dat er een negatief saldo op de betaalrekening mag zijn. De overschrijding vindt plaats wanneer tijdelijk de nulstand van een betaalrekening wordt overschreden door bijvoorbeeld een automatische incasso. Sommige kredietgevers laten dit helemaal niet toe, anderen wel maar onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld onder de eis dat binnen enkele werkdagen het saldo wordt aangevuld). De intentie van partijen is dus niet het afsluiten van een krediet. Het is wenselijk dat kredietgevers die flexibiliteit in het reguliere betalingsverkeer blijven aanbieden. In de CCDI gold al een licht regime voor dit type krediet, ook zonder verplichting om een kredietwaardigheidstoets uit te voeren. Dat lichte regime is nu overgenomen in de CCDII, maar daar is wel de kredietwaardigheidsbeoordeling bij gekomen. **Wij adviseren geen kredietwaardigheidstoets voor te schrijven voor overschrijdingen (deels lichter regime handhaven).**

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

	kredietovereenkomsten in de vorm van overschrijding	Om te voorkomen dat een ongeoorloofde roodstand (overschrijding) alsnog de vorm krijgt van een geoorloofd krediet, dient de kredietgever maatregelen te nemen om de situatie van ongeoorloofde roodstand te beëindigen. Neemt de kredietgever niet genoeg maatregelen daartoe, krijgt de roodstand een geoorloofd karakter en moet alsnog een kredietwaardigheidstoets worden uitgevoerd. Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(5)(a)	**Deferred debit cards (credit cards) <u>volledig reguleren</u>** Dus: **<u>Niet</u>** gebruikmaken van de lidstaatoptie en deferred debit cards (ook wel credit cards genoemd) wel reguleren NB: Géén lastenluwe implementatie.	Uitgestelde betaling komt met de CCDII in een deel van de gevallen onder de regels van krediet te vallen. Daarmee vallen ook deferred debit cards onder krediet. De richtlijn biedt lidstaten echter de mogelijkheid om deferred debit cards vrij te stellen van toepassing van de richtlijn. Een credit card betekent dat je gespreid mag betalen en dus krediet afneemt. Dit credit cards in Nederland zijn vaker deferred debit cards, inhoudende dat sprake is van uitgestelde betaling tot het einde van de maand. Omdat het hier niet gaat om krediet, waren deze deferred debit cards uitgezonderd van de CCDI. In de CCDII zijn deze kaarten, net als andere vormen van uitgestelde betaling, zoals *Buy now pay later* (hierna: BNPL), wel onder het toepassingsbereik komen te vallen, tenzij lidstaten gebruikmaken van de lidstaatoptie en deze uitzonderen. Deferred debit is een vorm van uitgestelde betaling. Vanuit het tegengaan van overkreditering ligt het dus voor de hand om ook deferred debit cards op eenzelfde wijze te reguleren als andere vormen van uitgestelde betaling met vergelijkbare risico's. Anderzijds zijn de achterstanden bij deferred debit cards op dit moment bijzonder laag en er doen zich weinig problemen voor. De verwachting is echter dat BNPL-partijen regulering dergelijke kaarten zullen gaan aanbieden om de regulering van BNPL zelf te omzeilen indien wij wel gebruikmaken van de lidstaatoptie. Dit zou het doel van het reguleren van BNPL ondermijnen. Om dit te voorkomen en om een gelijk speelveld te houden tussen vergelijkbare producten die leiden tot uitgestelde betaling, adviseren wij deze weg af te sluiten en ook deferred debit cards reguleren. Daarmee willen wij afwijken van het beginsel van lastenluwe implementatie en de bescherming van de consument hier voorop stellen. Dit betekent wel een verzwaring van lasten voor de sector. **Wij adviseren deferred debit cards (credit cards) te <u>reguleren</u>.** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Vertrouwelijke bedrijfsinfo

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

		Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(6)	**Geen licht regime voor kredietaanbod aan een beperkt publiek** Dus: **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus geen uitzondering creëren op het toepassingsbereik voor het aanbieden van krediet aan een beperkte groep	De richtlijn biedt de mogelijkheid om te bepalen dat, in plaats van alle bepalingen, slechts een beperkt aantal bepalingen van de richtlijn van toepassing worden verklaard op kredietovereenkomsten aangeboden aan een beperkt publiek door een organisatie met leden. Dat sprake is van een organisatie die aanbiedt aan een beperkt publiek moet volgen uit een wettelijke bepaling en aan meerdere voorwaarden voldoen, bijvoorbeeld dat er geen winst wordt gemaakt voor anderen dan haar leden. De lidstaatoptie stond al in de oude CCD uit 2008. Destijds heeft Nederland geen gebruik gemaakt van deze beleidsruimte, omdat in Nederland geen organisaties bestonden die aan al deze eisen voldoen. Deze situatie lijkt sindsdien niet veranderd. Er zijn ons en de AFM geen signalen bekend dat er wel behoefte zou zijn voor gebruikmaken van deze beleidsruimte. (NB: wel blijven bijvoorbeeld studieleningen uitgezonderd van de CCDII, zie art. 2(2)(k)) **Wij adviseren om geen licht regime toe te passen voor het aanbieden van krediet aan een beperkte groep (handhaven).**
2(7)(a) en (b)	**Geen licht regime voor betalingsregelingen** Dus: **Niet** gebruikmaken van lidstaatoptie en dus geen uitzonderingen op een deel van CCDII voor bepaalde kredietovereenkomsten in het kader van betalingsregelingen	De richtlijn biedt de mogelijkheid om een deel van de CCDII niet van toepassing te verklaren op bepaalde kredietovereenkomsten in het kader van betalingsregelingen. Van deze lidstaatoptie is bij de implementatie van de CCDI geen gebruik gemaakt. Ook nu zien wij geen aanleiding om gebruik te maken van de lidstaatoptie. Ingeval een betalingsregeling wordt getroffen tussen kredietgever en de consument ten aanzien van een reeds bestaande kredietovereenkomst, en tevens de kosten niet stijgen, is geen sprake van een nieuwe kredietovereenkomst. In dat geval hoeft kredietgever bijvoorbeeld niet opnieuw de kredietwaardigheid te toetsen. Wel blijft in de huidige kredietovereenkomst het klantbelang centraal en zal een kredietgever dus wel moeten beoordelen of de schuldenaar kan voldoen aan de verplichtingen van de betalingsregeling. Omdat een betalingsregeling op basis van het Nederlandse recht wordt beschouwd als een voortzetting van de bestaande kredietovereenkomst, zijn de verplichtingen voor de kredietgever beperkt en is het dus niet nodig om gebruik te maken van een lidstaatoptie.[1] **Wij adviseren om geen licht regime toe te passen voor betalingsregelingen (handhaven).**

[1] Indien sprake is oversluiten van een krediet naar een andere aanbieder of van een herstructureringssituatie van meerdere schulden, is wel sprake van een nieuwe overeenkomst. De lidstaatoptie strekt niet zo ver dat ook deze situaties onder dit lichte regime kunnen vallen. Het is ook wenselijk dat in dat geval dezelfde regels gelden als bij reguliere kredietovereenkomsten en dat dus dezelfde informatie wordt verstrekt en een kredietwaardigheidstoets wordt uitgevoerd. In zelfregulering (VFN gedragscode onder punt 6b) is wel bepaald dat een krediet kan worden overgesloten indien de overeenkomst aantoonbaar in het belang is van de consument, ook al had de consument de nieuwe kredietovereenkomst op grond van de leennormen niet mogen krijgen.

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

2(8)(a)	**Een licht regime voor kredietovereenkomsten onder de 200 euro.** Dus: Gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus uitzonderingen op een deel van de CCDII (inzake precontractuele informatie) voor kredietovereenkomsten met een kredietsom onder de 200 euro.	De richtlijn biedt de mogelijkheid om bepaalde artikelen uit de CCDII uit te sluiten indien sprake is van kredietovereenkomst met een kredietsom onder de 200 euro. Nationaal hebben wij niet voor een ondergrens (of bovengrens, zie ook toelichting bij art. 2(2)(c)) gekozen bij regulering van krediet. Kredieten onder de 200 euro zijn in Nederland dus hetzelfde gereguleerd als kredieten boven de 200 euro. Nu er in de nieuwe richtlijn de mogelijkheid bestaat een lichter regime te kiezen voor deze kredieten onder de 200 euro, waar het gaat aan de consument verstrekte informatie, adviseren wij hier met het oog op de proportionaliteit wel voor te kiezen. Uitzonderingen zien op extra precontractuele informatie, extra informatie in reclame-uitingen en informatie die verstrekt moet worden in het geval van kapitaalsvorming (spaarkrediet). Het gaat dan bijvoorbeeld om vermelding van de voorwaarden voor kredietopneming, dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking enz. Uiteraard blijft het verplicht voor de kredietgever om de kern van de contractvoorwaarden (bedrag, looptijd enz.) wel voorafgaand aan het aangaan van de kredietovereenkomst aan de consument te communiceren. Ons inziens geniet de consument voornamelijk bescherming vanuit de verplichte kredietwaardigheidstoets en informatievoorziening over de belangrijkste elementen van de kredietovereenkomst. Aanvullende informatie is ons inziens niet doorslaggevend voor die bescherming, waar het gaat om deze kleine kredieten die over het algemeen binnen korte tijd zullen worden afgesloten. Daarnaast is ook niet onze verwachting dat de consument specifiek in die situaties behoefte heeft aan die aanvullende informatie en de extra hoeveelheid informatie kan zelfs de kans verkleinen dat de consument de kernelementen van de overeenkomst tot zich neemt. Ten slotte zal een spaarkrediet doorgaans niet worden afgesloten voor een som onder de 200 euro. Minder informatieverstrekkingsvereisten bij deze kredieten heeft naar verwachting weinig gevolgen voor het niveau van consumentenbescherming. Omdat een goed beschermingsniveau van de CCDII gehandhaafd blijft, zien wij geen bezwaar om de regeldruk hier te beperken voor de sector. Tegelijk zal het voor de AFM in het toezicht meer inspanning kosten om per geval te beoordelen wanneer wel en niet sprake is van een licht regime. **Wij adviseren om een licht regime toe te passen voor kredietenovereenkomsten met een kredietsom onder de 200 euro (versoepelen).** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(8)(b)	**Een licht regime voor kredietovereenkomsten waarbij geen rente of**	De richtlijn biedt de mogelijkheid om bepaalde artikelen uit de CCDII uit te sluiten indien sprake is van kredietovereenkomst zonder rente of andere kosten. Ook een renteloze lening is een vorm van uitstel van betaling en dus krediet. Daarmee kan een consument alsnog in betalingsproblemen komen te verkeren. Wij zien nu echter geen bezwaren om hier te kiezen voor een lichter regime voor deze kredieten. Uitzonderingen zien op extra

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

	andere kosten worden gerekend Dus: Gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus uitzonderingen op een deel van de CCDII (inzake precontractuele informatie) voor kredietovereenkomsten waarbij geen rente of andere kosten worden gerekend.	precontractuele informatie, extra informatie in reclame-uitingen en informatie die verstrekt moet worden in het geval van kapitaalsvorming (spaarkrediet). Het gaat dan bijvoorbeeld om vermelding van de voorwaarden voor kredietopneming, dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking enz. Uiteraard blijft het verplicht voor de kredietgever om de kern van de contractvoorwaarden (bedrag, looptijd enz.) wel aan de consument te communiceren. Ons inziens geniet de consument voornamelijk bescherming vanuit de verplichte kredietwaardigheidstoets en informatievoorziening over de belangrijkste elementen van de kredietovereenkomst. Aanvullende informatie is ons inziens niet doorslaggevend voor die bescherming waar het gaat om deze kredieten, zoals BNPL, die over het algemeen snel zullen worden afgesloten. Daarnaast is ook niet onze verwachting dat de consument specifiek in die situaties behoefte heeft aan die aanvullende informatie en de extra hoeveelheid informatie kan zelfs de kans verkleinen dat de consument de kernelementen van de overeenkomst tot zich neemt. Ten slotte zal een spaarkrediet doorgaans niet zonder rente worden afgesloten. Minder informatieverstrekkingsvereisten bij deze kredieten heeft dan weinig gevolgen voor het niveau van consumentenbescherming. Omdat het beschermingsniveau van de CCDII gehandhaafd blijft, zien wij geen bezwaar om de regeldruk hier te beperken voor de sector. Tegelijk zal het voor de AFM in het toezicht meer inspanning kosten om per geval te beoordelen wanneer wel en niet sprake is van een licht regime. **Wij adviseren om <u>een</u> <u>licht regime</u> toe te passen voor kredietovereenkomsten waarbij geen rente of andere kosten worden gerekend <u>(licht regime voor nieuw gereguleerde overeenkomsten)</u>.** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(8)(c)	**Een licht regime voor kredietovereenkomsten in de vorm van uitstel van betaling voor maximaal drie maanden en met onbetekenende kosten.** Dus: Gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus uitzonderingen op een deel van de CCDII (inzake precontractuele informatie)	De richtlijn biedt de mogelijkheid om bepaalde artikelen uit de CCDII uit te sluiten indien sprake is van kredietovereenkomst waarbij het krediet binnen drie maanden moet worden afgelost en er slechts onbeduidende kosten verschuldigd zijn. Hieronder vallen *buy now pay later*-kredieten. Wij zien geen bezwaren om hier te kiezen voor een lichter regime voor deze kredieten, waar het gaat aan de consument verstrekte informatie. Uitzonderingen zien op extra precontractuele informatie, extra informatie in reclame-uitingen en informatie die verstrekt moet worden in het geval van kapitaalsvorming (spaarkrediet). Het gaat dan bijvoorbeeld om vermelding van de voorwaarden voor kredietopneming, dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking enz. Uiteraard blijft het verplicht voor de kredietgever om de kern van de contractvoorwaarden (bedrag, looptijd enz.) wel aan de consument te communiceren. Ons inziens geniet de consument voornamelijk bescherming vanuit de verplichte kredietwaardigheidstoets en informatievoorziening over de belangrijkste elementen van de kredietovereenkomst. Aanvullende informatie is ons inziens niet doorslaggevend voor die bescherming, waar het gaat om deze kredieten, zoals BNPL, die over het algemeen snel zullen worden afgesloten. Daarnaast is ook niet onze verwachting dat de consument specifiek in die situaties behoefte heeft aan die aanvullende informatie en de extra hoeveelheid informatie kan zelfs de kans verkleinen dat de consument de kernelementen van de overeenkomst tot zich neemt. Ten slotte zal een spaarkrediet doorgaans niet worden afgesloten met een looptijd van maximaal drie maanden. Minder

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

	voor kredietovereenkomsten in de vorm van uitstel van betaling voor maximaal drie maanden en waarbij slechts onbetekenende kosten verschuldigd zijn	informatieverstrekkingsvereisten bij deze kredieten heeft dan geen tot weinig gevolgen voor het niveau van consumentenbescherming. Omdat het beschermingsniveau van de CCDII gehandhaafd blijft, zien wij geen bezwaar om de regeldruk hier te beperken. **Wij adviseren om <u>een licht regime</u> toe te passen voor kredietovereenkomsten in de vorm van uitstel van betaling voor maximaal drie maanden en met onbetekenende kosten (<u>licht regime voor nieuw gereguleerde overeenkomsten</u>).** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
8(8)(a) - (c)	**Bepaalde reclame <u>verbieden</u>.** Dus: <u>**Wel**</u> gebruik maken van de lidstaatoptie en verbieden dat kredietgever reclame maken op snelheid, gemak, korting en respijtperiodes	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om reclame te verbieden voor kredietproducten i) waarin de snelheid of het gemak waarmee krediet kan worden verkregen wordt benadrukt, ii) waarin wordt vermeld dat korting slechts geldig is indien krediet wordt opgenomen, of iii) wanneer voor de aflossingen van kredietermijnen 'respijtperiodes' van meer dan drie maanden worden aangeboden. Wij kennen op dit moment al een verbod op reclame op snelheid of gemak, dus onderdeel i) zoals hierboven genoemd (art. 53 lid 9 BGfo). Van de lidstaatoptie voor verbod op deze reclame, zoals genoemd in art. 8(8)(a) CDII adviseren wij ook nu weer gebruik te maken en de nationale regel te behouden. Een verbod op de overige reclamevormen kennen wij nog niet. Wij adviseren om ook deze vormen van reclame te verbieden, omdat met dit soort reclame-uitingen onterecht de indruk kan worden gewekt dat krediet voordelig is of dat de consument flexibel is in de aflossing van het krediet en de kosten van krediet daarmee op de achtergrond komen te staan. Onwenselijke reclamepraktijken moeten zo veel mogelijk worden tegengegaan en deze lidstaatopties bieden daarvoor de mogelijkheid. **Wij adviseren om bepaalde reclamevormen inzake krediet te <u>verbieden</u> (zoals reclame op snelheid).** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
12(2)(a)-(c)	**Geen specifieke eisen aan toelichting door kredietgever op voorwaarden.** Dus: <u>**Niet**</u> gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus geen specifieke extra eisen stellen	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om specifieke eisen te stellen aan de vereiste toelichting op de kredietovereenkomst, afhankelijk van de doelgroep / soort krediet / omstandigheden van het kredietaanbod. Wij adviseren geen gebruik te maken van deze lidstaatoptie. Op dit moment schrijft art. 5 lid 6 CCDI al voor dat de kredietgever toelichting moet verstrekken. Art. 7:60, eerste lid BW verwijst naar de hiervoor genoemde richtlijnbepalingen. Dit zou dus met gebruikmaking van de lidstaatoptie verder gespecificeerd kunnen worden. Wij hebben geen signalen ontvangen dat hier een specifieke behoefte aan is. Daarnaast volgt al uit algemeen consumentenrecht en algemene regels van toepassing op financiële dienstverleners, dat kredietgevers bij het aanbieden van hun producten rekening houden met de doelgroep, type product en omstandigheden van het aanbod. Dit is al onderdeel van de productontwikkelingsprocesregels uit art. 4:15 lid 1, 2 en 4 Wft jo. art. 32 BGfo. **Wij adviseren om <u>geen</u> specifieke eisen te stellen aan de toelichting op precontractuele voorwaarden (<u>handhaven</u>).**

	aan door kredietgevers te verstrekken toelichting.	
14(2)(a) – (d)	**Koppelverkoop van betaal- of spaarrekening onder de genoemde voorwaarden toestaan.** Dus: **Wel** gebruikmaken van lidstaatoptie en dus een uitzondering op koppelverkoop toelaten in het geval van het verzoek van kredietgever om tevens een betaalrekening te openen van waar betalingen van het krediet plaatsvinden (exacte formulering wordt nog getoetst) NB: niet genoemd als lidstaatoptie in art. 42(2) CCDII, maar wel een keuzemogelijkheid	De richtlijn biedt de mogelijkheid om koppelverkoop, inhoudende dat het krediet niet afzonderlijk maar alleen met een ander financieel product of andere financiële dienst wordt aangeboden – in beginsel verboden – toch uit te zonderen voor de situatie waarin een consument wordt verzocht voor het krediet een betaal- of spaarrekening te openen of aan te houden. Het enige doel moet dan wel zijn dat op die rekening kapitaal wordt opgebouwd om het krediet terug te betalen, krediet wordt afgelost, middelen worden samengevoegd om het krediet te verkrijgen of bijkomende zekerheid verschaft voor de kredietgever in geval van niet-nakoming. Een vergelijkbare uitzondering kennen wij al in art. 7:77 lid 1 sub b onderdeel 2 BW, alleen is de definitie niet beperkt tot koppelverkoop van financiële diensten of producten, maar algemeen diensten en producten.[2] Het verbod op koppelverkoop is erop gericht te voorkomen dat bij de consument onnodig hogere kosten in rekening worden gebracht, die niet in het belang zijn van de klant. Sommige kredietaanbieders zouden in het aanbieden van extra producten en diensten immers een extra verdienmodel kunnen zien. De uitzondering die in ons huidige recht is gemaakt houdt in dat de koppelverkoop van een betaalrekening is toegestaan indien de uit de kredietovereenkomst voortvloeiende betalingen plaats dienen te vinden van die rekening. Deze wijze van koppelverkoop gaat doorgaans niet gepaard met hoge kosten en leidt naar ons beeld niet tot problemen. **Wij adviseren om de uitzondering op koppelverkoop van een betaal- of spaarrekening toe te staan (handhaven).**
14(3)	**Koppelverkoop van een verzekering onder bepaalde omstandigheden toestaan (huidige situatie).** Dus:	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om koppelverkoop toe te staan voor situaties waarin de kredietgever de consument verplicht een verzekeringspolis af te sluiten, rekening houdend met overwegingen op grond van het evenredigheidsbeginsel (de betrokken maatregel, dus de lidstaatoptie, moet geschikt en noodzakelijk zijn om het ingeroepen belang te beschermen). Voorwaarde is wel dat de kredietgever wordt verplicht ook te accepteren dat een vergelijkbare verzekeringspolis bij een andere dienstverlener wordt afgesloten. Deze uitzondering kennen wij al in ons nationale recht, art. 7:121 lid 3 BW. Deze wijze van koppelverkoop achten wij geoorloofd omdat de kredietgever wordt verplicht ook een polis van een andere dienstverlener te accepteren. Deze eis mitigeert ons inziens het risico dat hiervan een separaat verdienmodel wordt gemaakt en het leidt naar ons beeld niet tot problemen.

[2] Wij onderzoeken nog of deze beperking tot financiële diensten producten niet ook in ons nationale recht opgenomen moet worden.

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

	Wel gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus toestaan dat koppelverkoop wel is toegestaan voor een verzekeringspolis, mits deze ook bij een andere dienstverlener afgesloten kan worden.	**Wij adviseren koppelverkoop van een verzekering onder bepaalde omstandigheden toe te staan (handhaven).**
16(4) eerste drie alinea's en alinea 4	**Voorwaarden stellen aan het gebruik van de termen 'onafhankelijk advies/adviseur'** Dus: **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus niet het gebruik van de termen 'advies' en 'adviseur' verbieden indien gebruikt door kredietgevers of kredietbemiddelaars (indien zij dus niet volledig onafhankelijk opereren). Wel voorwaarden voorschrijven aan het gebruik van de termen 'onafhankelijk advies' en 'onafhankelijk adviseur' NB: twee lidstaatopties vanwege onderlinge samenhang hier samengevoegd.	De richtlijn biedt de mogelijkheid om het gebruik van de termen 'advies' en 'adviseur' voor kredietgevers of kredietbemiddelaars te verbieden. Doel van deze bepaling is waarschijnlijk om te voorkomen dat het voor de consument onduidelijk is dat er een financiële prikkel aanwezig is om een bepaald product aan te prijzen en het advies dus niet volledig onafhankelijk is. In Nederland is advies al op andere wijze gereguleerd. Niet het gebruik van bepaalde termen is verboden of gereguleerd, maar wij kennen vergunningseisen voor adviseurs en vakbekwaamheidseisen voor personen die adviseren. Omdat op deze wijze deze beroepsgroep als aan kwaliteitseisen moet voldoen, zien wij geen aanleiding voor het reguleren van het gebruik van dit soort termen. Wij zien dus geen aanleiding om hiervan beschermde titels te maken of het gebruik van deze termen te verbieden. Wij kiezen er dus voor om niet gebruik te maken van deze lidstaatoptie. Als gevolg van deze keuze, zullen wij de vervangende eisen genoemd in 16(4) tweede alinea moeten implementeren voor kredietgevers en kredietbemiddelaars die wel gebruik willen maken van de termen 'onafhankelijk advies' en 'onafhankelijk adviseur': a) kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars nemen een voldoende groot aantal op de markt verkrijgbare kredietovereenkomsten in overweging, en b) kredietbemiddelaars ontvangen voor de adviesdiensten geen vergoeding van een of meer kredietgevers. Punt b) is enkel van toepassing indien het aantal in aanmerking genomen kredietgevers kleiner is dan de meerderheid op de markt. Kredietgevers of kredietbemiddelaars kunnen er dus voor kiezen om niet te spreken van 'onafhankelijk advies' en 'onafhankelijk adviseur'. Als zij dit wel willen doen, moeten zij aan bovenstaande eisen a) en b) voldoen. De voorwaarde als genoemd in b) kunnen wij echter niet eisen van kredietbemiddelaars. Wij kennen in Nederland een provisiegebod voor bemiddelen in consumentenkrediet, art. 4:74 Wft. Dit houdt in dat de kredietbemiddelaar geen kosten in rekening mag brengen bij de consument, maar alleen een beloning mag ontvangen van de kredietaanbieder door middel van een maandelijkse doorlopende provisie (art. 155 BGfo) Indien wij de voorwaarde onder b) voorschrijven, betekent dit dat de kredietbemiddelaar geen vergoeding kan krijgen indien de bemiddelaar zich onafhankelijk wenst te noemen. Wij zullen de voorwaarden daarom zo implementeren dat bemiddelaars die een vergoeding ontvangen zich ook onder omstandigheden onafhankelijk mogen noemen. Daarvoor implementeren wij de zinssnede dat punt b) enkel van toepassing is indien het aantal in aanmerking genomen kredietgever kleiner is dan de meerderheid op de markt. Wij zullen dus voorschrijven dat het gebruik van de termen 'onafhankelijk advies' en

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

		'onafhankelijk adviseur' slechts gebruikt mogen worden in de sfeer van een kredietovereenkomst, indien een voldoende groot aantal op de markt verkrijgbare kredietovereenkomsten in overweging is genomen en het aantal in aanmerking genomen kredietgever groter is dan de meerderheid op de markt. Daarbij zullen wij rekening te houden met de definitie van onafhankelijk advies die het BGfo al kent in art. 86f lid 4. De richtlijn biedt daarnaast de mogelijkheid om nog strengere regels voor te schrijven voor het gebruik van de termen 'onafhankelijk advies' en 'onafhankelijk adviseur'. Daartoe zien wij geen aanleiding en wij maken dus ook van die lidstaatoptie geen gebruik. **Wij adviseren om bovengenoemde voorwaarden te stellen aan het gebruik van de termen 'onafhankelijk adviseur' en 'onafhankelijk advies', door kredietgevers en kredietbemiddelaars die adviesdiensten verstrekken. Daarmee hoeven wij het gebruik van deze termen niet volledig te verbieden.**
16(6)	**Andere personen dan kredietgevers en kredietbemiddelaars mogen adviseren in de genoemde vier situaties.** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus andere personen dan kredietgevers en kredietbemiddelaars toestaan om advies te geven in de genoemde vier situaties	De richtlijn biedt de mogelijkheid om andere personen dan kredietgevers en kredietbemiddelaars toe te staan om adviesdiensten te verlenen. De situatie zou zich kunnen voordoen dat een adviseur adviseert over kredietovereenkomsten, maar daar niet tevens in bemiddelt. Het zou mogelijk moeten zijn om ook los van bemiddeling advies te kunnen geven. Adviseurs hebben in Nederland een adviesvergunning en staan onder toezicht van de AFM. Dit zou vallen onder de situatie als omschreven in art. 16(6)(d). Wij zien daarom aanleiding om gebruik te maken van de lidstaatoptie om onafhankelijke adviseurs ook toe te staan om over krediet te adviseren. Wij onderzoeken nog samen met de AFM, J&V en SZW of wij ook de personen als genoemd in (b-c) moeten toestaan om te adviseren over krediet (mogelijk breder adviesbegrip dan advies in de zin van de Wft). **Wij adviseren om toe te staan dat ook adviseurs die onder toezicht staan los van bemiddeldiensten of het aanbieden van krediet mogen adviseren (handhaven).**
18(11)	**Controle bij BKR voorschrijven** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus voorschrijven dat	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om van kredietgevers te eisen dat zij de kredietwaardigheid van consumenten op basis van een raadpleging van de relevante databank beoordelen. De beoordeling mag echter niet uitsluitend gebaseerd zijn op de kredietgeschiedenis van de consument. Deze eis hebben wij reeds geïmplementeerd in art. 4:32 en 4:34 Wft en art. 114 BGfo. Wel kennen wij een raadpleegplicht vanaf een kredietbedrag van minimaal 250 euro. Met de implementatie van de CCDII zullen die diensten van meer partijen onder de definitie van krediet komen te vallen en is op die partijen dus ook de verplichting van toepassing om BKR te checken.

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

	kredietgevers de kredietwaardigheid van consumenten onder andere op basis van raadpleging van een databank beoordelen.	**Wij adviseren <u>controle bij BKR</u> voor te schrijven (handhaven).**
24(5)	**Geen strenger regime voor geoorloofde debetstand-kredietovereenkomsten.** **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus strengere consumentenbeschermingsbepalingen handhaven t.a.v. een geoorloofde debetstand.	De richtlijn biedt lidstaten de mogelijkheid om in overeenstemming met Unierecht strengere consumentenbeschermingsbepalingen te handhaven of aan te nemen t.a.v. een geoorloofde debetstand. Wij kennen in ons huidige nationale recht allerlei afwijkende regels voor kredietovereenkomsten in de vorm van een geoorloofde debetstand (bijvoorbeeld 1:20 lid 2 Wft, art. 112a, 113 lid 3, 115 lid 2 BGfo). Er gold, ook ingegeven vanuit de CCDI een lichter regime voor deze kredietvorm, dat ook in het nationale recht was overgenomen. Met de komst van de CCDII is een geoorloofde debetstandovereenkomst waarbij binnen een maand worden afgelost binnen het toepassingsbereik komen te vallen (overweging 15) en is er geen ruimte meer voor een licht regime. Nu de geoorloofde debetstand volledig onder toepassingsbereik is getrokken en de regels dus strikter zijn geworden, zien wij geen noodzaak om daarnaast nog striktere bepalingen op te nemen. Het lichte regime zal komen te vervallen. **Wij adviseren <u>geen strenger regime</u> in te voeren voor kredietovereenkomsten in de vorm van een geoorloofde debetstand.**
25(6)	**Geen strenger regime voor overschrijding-kredietovereenkomsten.** <u>Dus:</u> **<u>Niet</u>** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus geen strengere consumentenbeschermingsbepalingen invoeren t.a.v. kredietovereenkomsten met de mogelijkheid van overschrijding.	De richtlijn biedt lidstaten de mogelijkheid om in overeenstemming met Unierecht strengere consumentenbeschermingsbepalingen te handhaven of aan te nemen t.a.v. kredietovereenkomsten met de mogelijkheid van overschrijding. Overschrijding zien wij niet als een krediet met een hoog risico op overkredietering. Overschrijding wordt met de komst van de CCDII al strenger gereguleerd en wij zien op dit moment dus geen noodzaak om strengere regels vast te stellen. **Wij adviseren <u>geen strenger regime</u> in te voeren voor kredietovereenkomsten in de vorm van overschrijding.**
26(4)	**Geen specifieke periode voorschrijven waarna gelden ter beschikking gesteld mogen worden.**	Als voor gelieerde kredietovereenkomsten op het moment van publicatie van de CCDII al is voorgeschreven dat gelden de consument niet ter beschikking kunnen worden gesteld voor het verstrijken van een specifieke periode, kunnen lidstaten bepalen dat de 14 dagen termijn op verzoek van consument kan worden verkort tot de specifieke periode. Ons nationale recht kent een dergelijk voorschrift niet. Het krediet mag direct ter beschikking worden gesteld, zie ook art. 7:66 BW.

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

	Dus: **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus niets regelen over wanneer de gelden ter beschikking kunnen worden gesteld	**Wij adviseren geen nieuwe regels in te voeren over wanneer gelden ter beschikking gesteld mogen worden.**
26(8)	**Geen notariële tussenkomst vereist, dus geen afwijkend herroepingsrecht.** Dus: **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus geen uitzondering invoeren voor het herroepingsrecht in het kader van kredietovereenkomsten met tussenkomst notaris.	Lidstaten kunnen bepalen dat art. 26 leden 1 t/m 6 CCDII niet van toepassing zijn op kredietovereenkomsten waarbij tussenkomst van een notaris verplicht is. Ons nationale recht schrijft tussenkomst van een notaris bij consumentenkredietovereenkomsten niet voor, dus een uitzondering voor deze kredietovereenkomsten is niet nodig. **Wij adviseren geen gebruik te maken van de lidstaatoptie (niet van toepassing).**
29(4)(a)-(b)	**Inflatiecorrectie doorvoeren voor drempelbedrag waarboven een hogere aflossingsvergoeding gerekend mag worden** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie door de bestaande situatie te handhaven dat kredietgevers bij uitzondering recht hebben	De richtlijn biedt lidstaten de ruimte om te regelen dat de kredietgever pas vergoedingen bij vervroegde aflossing in rekening mag brengen indien deze boven een bepaald drempelbedrag komt (*art. 29(4)(a): drempelbedrag in voordeel van consument*) of om te regelen dat hogere vergoedingen dan genoemd in de CCII zijn toegestaan (*art. 29(4)(b): hogere vergoedingen in voordeel van kredietgever*). Van de lidstaatoptie in art. 29(4)(b), dus toestaan van hogere vergoedingen is bij de implementatie van de CCDI reeds gebruik gemaakt, zie art. 7:68 lid 3 BW. Van de lidstaatoptie in 29(4)(b) – vergelijkbare tekst – is destijds geen gebruik gemaakt. Als gevolg daarvan is, conform art. 29(4)(b), een aantal voorwaarden in artikel 7:68 BW opgenomen. Wij zouden graag bestaande regels handhaven. Wel zouden wij van gelegenheid gebruik willen maken om het drempelbedrag als genoemd in art, 7:68 lid 3 te wijzigen van 75.000 euro naar 100.000 euro. Daarmee sluiten wij aan bij de eerder gekozen systematiek, namelijk om het bedrag te koppelen aan het toepassingsbereik van de CCD, bij CCDII is dat beperkt tot kredieten met een som lager dan 100.000 euro. Hoewel wij nationaal ervoor kiezen om ook overeenkomsten met een hogere som gelijk te reguleren, blijft het logisch om bij deze grens aan te sluiten, nu die is gecorrigeerd op inflatie sinds 2008 (overweging 20 CCDII).

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

	op een hogere vergoeding bij vervroegde aflossing	**Wij adviseren dezelfde regels te handhaven omtrent vergoedingen voor vervroegde aflossing, met <u>inflatiecorrectie</u> voor een drempelbedrag in de wet.**
31(2)	**Handhaven van een maximale kredietvergoeding en vertragingsvergoeding.** <u>Dus:</u> **<u>Wel</u>** gebruikmaken van de lidstaatoptie om de regels over specifieke kosten en vergoedingen te handhaven t.a.v. kredietgevers op ons grondgebied	De richtlijn biedt de mogelijkheid om verboden of beperkingen vast te stellen wat betreft specifieke kosten of vergoedingen die door kredietgevers op het grondgebied van die lidstaat (moeten) worden toegepast. Wij kennen reeds een *cap* op de kredietkosten in het Besluit kredietvergoeding (wettelijke rente + 8 procentpunten) en in art. 7:76 BW (het is kredietgever en leveranciers verboden om andere vergoeding in rekening te brengen dan reguliere en vertragingsvergoeding, dus geen incassokosten). **Wij adviseren een bestaande maximale kredietvergoeding en vertragingsvergoeding te <u>handhaven</u>.**
32(4)	**Provisiegebod handhaven.** <u>Dus:</u> **<u>Niet</u>** gebruikmaken van de lidstaatoptie om het betalen van commissielonen door de kredietgever aan de kredietbemiddelaar te verbieden.	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om het betalen van commissielonen door de kredietgever aan de kredietbemiddelaar te verbieden. Wij kennen in Nederland een provisiegebod voor bemiddelen in consumentenkrediet, art. 4:74 Wft. Dit houdt in dat de kredietbemiddelaar geen kosten in rekening mag brengen bij de consument, maar alleen een beloning mag ontvangen van de kredietaanbieder door middel van een maandelijkse doorlopende provisie (art. 155 BGfo). Hiermee wordt voorkomen dat de bemiddelaar bij het afsluiten van het krediet zijn volledige beloning ontvangt. Het doel is dat de bemiddelaar gedurende de looptijd betrokken blijft en verantwoordelijkheden houdt richting de consument. Wij zien geen reden om het provisiegebod te schrappen. Wel zien wij aanleiding, als gevolg van de verruiming van het toepassingsbereik van de CCDII, om opnieuw naar de uitwerking bij het provisiegebod te kijken waar het gaat om kortlopende kredieten zoals BNPL en deferred debit cards. Art. 4:74 Wft biedt de mogelijkheid om bij lagere regelgeving een uitzondering te creëren op het provisiegebod of nadere regels te stellen.

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

		Wij adviseren ons provisiegebod, in ieder geval gedeeltelijk te handhaven.
32(5)	**Kosten voorafgaand aan kredietovereenkomst verbieden.** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en betaling aan kredietgever voor sluiten van de overeenkomst verbieden.	De richtlijn biedt lidstaten de ruimte om betalingen door een consument aan de kredietgever of aan de kredietbemiddelaar die vóór het sluiten van de kredietovereenkomst worden verricht te verbieden of aan beperkingen te onderwerpen. Op grond van ons nationale provisieverbod is het al verboden voor de consument om de bemiddelaar te betalen. Daarmee is het al verboden voor de bemiddelaar om kosten, dus ook voorafgaand aan de kredietovereenkomst, in rekening te brengen aan de consument. Voor kosten betaald door de consument aan de kredietgever is dit nog niet verboden. Wij zien aanleiding om dit verbod wel in te voeren. Wij hebben signalen vernomen dat het in rekening brengen van een afsluitprovisie gebruikt wordt bij kredietfraude. Nadat de kosten zijn betaald, wordt er helemaal geen krediet uitgekeerd maar is er toch aan de consument verdiend. Dit willen wij tegengaan door een verbod in te voeren op deze vormen van vergoedingen voorafgaand aan de overeenkomst. Ons nationale recht kent daarnaast ook een verbod in art. 7:76 lid 2 BW jo. 154 BGfo: een bemiddelaar heeft alleen aanspraak op provisie van de kredietgever ter zake van reeds tot stand gekomen overeenkomsten. Daar ziet deze lidstaatoptie niet op. **Wij adviseren een verbod in te voeren voor kredietgevers om kosten in rekening te brengen, voorafgaand aan de kredietovereenkomst (verbieden).**
35(3) en (4)	**Regels handhaven voor het in rekening brengen van niet-nakomingskosten** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus het rekenen van niet-nakomingskosten toestaan, maar wel onder voorwaarden en onder het vastgestelde plafond.	De richtlijn biedt lidstaten de ruimte om de kredietgever toe te staan kosten te rekenen aan de consument wegens niet-nakoming van de kredietovereenkomst. Lidstaten kunnen daarbij eisen dat die kosten niet hoger zijn dan hetgeen nodig is ter vergoeding van de geleden schade. Wij hebben reeds opgenomen in art. 7:76 BW dat kosten in rekening mogen worden gebracht, in de vorm van een vertragingsvergoeding, maar dat daaraan wel beperkingen zijn aangebracht zoals genoemd in art. 7:76 BW en art. 11 Besluit kredietvergoeding. De maximaal toegestane vergoeding volgt uit de in het Besluit opgenomen formule. Daarmee is ook een kostenplafond van toepassing. De vertragingsvergoeding is gemaximeerd op de oorspronkelijke rente. **Wij adviseren de bestaande regels te handhaven die zien op het in rekening brengen van de vertragingsvergoeding.**

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

37(3)(a) en (b)	**Vrijstelling creëren voor mkb-ondernemingen die bemiddelen in BNPL kredieten.** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus mkb-'buy now- pay later'-ondernemingen die bemiddelen in krediet uitzonderen van een vergunningsplicht.	De richtlijn biedt de mogelijkheid om leveranciers van goederen of dienstverleners die worden aangemerkt als mkb-bedrijven[3] uit te zonderen van een vergunningsplicht indien: a) zij slechts in nevenactiviteit optreden als bemiddelaar in krediet.; en/of b) Zij slechts in nevenactiviteit optreden als kredietgever, in de vorm van uitstel van betaling voor de aankoop van door hen aangeboden goederen en diensten, indien het krediet wordt verstrekt zonder rente en tegen slechts beperkte door de consument verschuldigde kosten voor betalingsachterstand. Deze uitzonderingen zijn relevant in de sfeer van buy-now-pay-later-dienstverlening. Ad a: Het is vanuit het beginsel van proportionaliteit en lastendruk onwenselijk als webwinkels een vergunning dienen aan te vragen enkel omdat zij BNPL als betaaloptie geven en dus bemiddelen in krediet. Wij kennen in ons nationale recht al een uitzondering op deze vergunningplicht voor verbonden bemiddelaars. Voor die bemiddelaars geldt slechts een registratieplicht (art. 6 Vrijstellingsregeling Wft lid 4 sub d). Er moeten dan wel sprake zijn van een bemiddelaar die slechts voor één aanbieder bemiddelt, het bemiddelen een nevenactiviteit is en de kredietaanbieder volledig verantwoordelijk is voor de bemiddelaar en de kredietbemiddelaar is aangemeld bij de AFM als bemiddelaar. Van deze vrijstelling kunnen BNPL-aanbieders straks ook gebruik maken, dus ook mkb-ondernemingen. De consument is dan ook nog beschermd, omdat de kredietgever met de CCDII wel onder toezicht komt te vallen. Deze nationale vrijstelling willen wij graag behouden. Daarvoor is het niet nodig om gebruik te maken van de lidstaatoptie. In preambule 83 staat opgenomen dat een vergunningplicht ook een registratieplicht mag zijn. Ad b: Het is wenselijk als mkb-bedrijven die zelf goederen of diensten aanbieden en daarbij uitstel van betaling geven en daarbij geen rente, maar eventueel alleen beperkte kosten voor een betalingsachterstand rekenen, zijn uitgezonderd van een vergunning- of registratieplicht. Het gaat dan om bedrijven die uitstel van betaling geven van langer dan 50 dagen. Er is dan sprake van krediet op grond van de richtlijn, maar het lijkt vooralsnog onnodig en onwenselijk om ook een vergunning of registratie te eisen van deze partijen. Dit is eerder normaal handelsverkeer (bijv. meubelzaken) waarvoor het ons inziens op dit moment niet nodig lijkt om die voorafgaand aan het verlenen van uitgestelde betaling te toetsen, bijvoorbeeld op geschiktheid bestuurders enz. **a) Wij adviseren geen vrijstelling te creëren voor mkb-webshops die bemiddelen in krediet, maar het huidige regime van de registratie voor verbonden bemiddelaars in stand te houden (handhaven).**

[3] Er is sprake van een mkb-onderneming indien daar minder dan 250 personen werkzaam zijn en de jaaromzet 50 miljoen EUR of het jaarlijkse balanstotaal van 43 miljoen EUR niet overschrijdt. Een micro-onderneming geldt als de kleinste vorm binnen deze categorie en is een onderneming waar minder dan 10 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal 2 miljoen EUR niet overschrijdt.

Bijlage 1 - Advies t.a.v. lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 227578
versie 23 mei 2024

		b) Wij adviseren voorlopig wel een vrijstelling te creëren van de lidstaatoptie en het normale handelsverkeer (zonder kredietverlening door derden) zo weinig mogelijk te belasten (versoepelen).
41(9)	**Productinterventiebevoegdheden toekennen aan de AFM.** Dus: **Gebruik maken** van de lidstaatoptie en dus een productinterventiebevoegdheid toekennen aan de toezichthouder om kredietproducten uit de handel te nemen.	De lidstaatoptie houdt in dat lidstaten nationale wetgeving kunnen toepassen om productinterventiebevoegdheden toe te kennen om kredietproducten uit de handel te nemen. Een dergelijke productinterventiebevoegdheid kennen we uit MiFIDII (maar ook MICAR en PRIIPS) en is geïmplementeerd in nationale wetgeving waar het gaat om financiële instrumenten en gestructureerde deposito's en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten. Hiermee kan de AFM de ontwikkeling of verkoop van producten verbieden of beperken. De verkoop van binaire opties aan retailbeleggers is zo bijvoorbeeld verboden in Nederland. Er gelden wel strenge voorwaarden op grond waarvan de AFM mag ingrijpen. Vertrouwelijke bedrijfsinfo Het lijkt wenselijk als de AFM bij het signaleren van een schadelijke kredietverleningspraktijk direct in kan grijpen en ontwikkeling of verkoop van producten kan verbieden of beperken. Dit vereist nog wel nadere uitwerking. **Wij adviseren u de productinterventiebevoegdheid toe te kennen aan de AFM.**

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

18/7

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Lidstaatopties en beleidskeuzes Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet

Datum
10 juli 2024

Notanummer
2024-0000366081

Bijlagen
1. Advies lidstaatopties

Aanleiding

Ons voornemen is om na de zomer de internetconsultatie te starten voor het Wetsvoorstel implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet. Graag leggen wij alvast vier belangrijke beleidskeuzes aan u voor. In **bijlage 1** vindt u ter informatie een overzicht van de overige lidstaatopties en de beoordeling daarvan.

Beslispunten

1. Bent u akkoord met het voorbereiden van een consultatiedocument waarin wij de beleidsoptie consulteren om risicovolle vormen van private lease, aanvullend op de richtlijn, te reguleren?
2. Bent u akkoord met het reguleren van credit cards (in Nederland feitelijk deferred debit cards), conform het uitgangspunt van de herziene richtlijn?
3. Bent u akkoord met het toekennen van productinterventiebevoegdheden aan de AFM? Uitwerking graag nog voorleggen.
4. Bent u akkoord met een licht regime voor informatievoorziening waar het o.a. gaat om 'koop nu, betaal later'-dienstverlening, ook wel 'buy now pay later' (hierna: BNPL)?

Graag nog toelichting wat "regulering" in de praktijk betekent voor de consument.

Kernpunten

- De Richtlijn consumentenkrediet (*Consumer Credit Directive*, hierna: de CCD) (2008/48/EG) is recent herzien. De nieuwe richtlijn consumentenkrediet[1] (hierna: de CCDII) bevat veel nieuwe regels voor consumentenkrediet en is ingrijpend, zeker voor partijen en producten die nu niet zijn gereguleerd.
- Over de lidstaatopties is overleg gevoerd met de AFM en J&V. In **bijlage 1** staat ook meer informatie over de voorlopige zienswijze van de AFM bij enkele lidstaatopties.
- **Private lease:** Lease met een koopverplichting (financial lease) valt thans al onder de reikwijdte van de kredietregelgeving. CCDII voegt daar private lease met een optie tot koop aan toe. Wij adviseren gelijktijdig met de implementatie een ruimere definitie van private lease te hanteren (nationale kop) om consumenten te beschermen tegen de risico's van langlopende financiële verplichtingen op grond van overeenkomsten zonder verplichting tot koop, maar met bijvoorbeeld een hoge afkoopsom bij contractbeëindiging.

[1] Richtlijn (EU) 2023/2225. De uiterste implementatiedatum is 20 november 2025. De regels zijn van toepassing vanaf 20 november 2026.

Bijvoorbeeld als (1) de looptijd langer dan 6 maanden is en (2) de opzegtermijn langer is dan 1 maand óf de boete bij opzegging meer kan bedragen dan 10% van de totale som van de overeenkomst. Daarbij weegt mee dat het in de praktijk niet altijd duidelijk is of een contract een optie tot koop of huurkoop inhoudt of niet.

- Een extra reden om private lease te reguleren als krediet, is dat er dan een wettelijke verplichting bestaat op grond van de AVG en straks de Wet stelsel kredietregistratie om kredietwaardigheidsgegevens van de klant bij BKR te registreren en, vooral ook, te raadplegen. Indien leaseaanbieders straks BKR moeten raadplegen voor private leaseproducten, wordt daarmee het risico op overkreditering van de consument verkleind.
- De afbakening van welke producten hieronder moeten gaan vallen is complex. Wij stellen daarom voor om deze wetgevingsmogelijkheid publiek te consulteren, gelijktijdig met het conceptwetsvoorstel. Zo voorkomen wij dat de omvangrijke implementatiewet door dit onderwerp vertraging oploopt.
- **Creditcards**: Deferred debit cards (credit cards zoals wij die in Nederland kennen, waarbij het openstaande bedrag iedere maand wordt afgeschreven) zijn op dit moment nog uitgezonderd van de kredietregels, maar niet meer in de CCDII. De richtlijn biedt lidstaten echter de mogelijkheid om deferred debit cards vrij te stellen van toepassing van de richtlijn en de bestaande uitzondering dus nationaal te handhaven. Wij zien geen reden om dit te doen. Deferred debit cards zijn immers een vorm van uitgestelde betaling, die vergelijkbaar is met andere vormen van uitgestelde betaling zoals BNPL, en zouden o.i. daarmee ook op gelijke wijze gereguleerd moeten worden.
- **Productinterventiebevoegdheden AFM:** Het lijkt wenselijk als de AFM bij het signaleren van een schadelijke kredietverleningspraktijk direct in kan grijpen en ontwikkeling of verkoop van producten kan verbieden of beperken. De AFM heeft laten weten graag deze bevoegdheid toe te voegen aan het instrumentarium. Wij adviseren u om gebruik te maken van de lidstaatoptie (art. 41(9) van de CCDII). Dit vereist nog verder overleg met de AFM en nadere uitwerking, nu de richtlijntekst niet voorziet in de *voorwaarden* voor productinterventiebevoegdheden.
- **Proportioneel regime m.b.t. informatieverstrekking bij o.a. BNPL**. Wij adviseren om een licht regime te hanteren inzake precontractuele informatie voor o.a. BNPL. Dit houdt in dat niet alle informatie verstrekt hoeft te worden die de richtlijn noemt, maar alleen de belangrijkste gegevens. Daarmee wordt de consument o.i. voldoende geïnformeerd over het krediet. In recente Kamervragen is wel het verzoek gedaan om geen licht regime te hanteren. In de antwoorden op de Kamervragen wordt verwezen naar de besluitvorming rondom de omzetting van de herziene richtlijn in nationaal recht. Deze besluitvorming ligt in deze nota voor. Wij zijn van mening dat verstrekking van deze extra informatie niet materieel bijdraagt aan de bescherming van de consument en hem of haar wellicht zelfs overvoert met informatie.
- In de bijlage geven wij een overzicht van de hiervoor genoemde en overige lidstaatopties bij de implementatie. Deze opties zijn ter informatie in de bijlage opgenomen. Desgewenst kunt u hierbij nog aandachtspunten meegeven. Bij het beoordelen hebben wij – in lijn met algemeen kabinetsbeleid – de volgende uitgangspunten gehanteerd:
    - Maximumharmonisatie binnen de EU waar verplicht en wenselijk
    - Verantwoorde verstrekking van krediet (waaronder ook BNPL)
    - Waar mogelijk en verantwoord het normale handelsverkeer ontzien

- Zo veel mogelijk aansluiten bij reeds bestaande nationale bepalingen (provisieregels, maximale kredietvergoeding)
- Uitvoerbare regelgeving (doenvermogen, maar ook uitvoering door AFM)

- In mei hebben wij deze nota ook voorgelegd aan uw ambtsvoorganger, maar door hem is besloten deze beslissing aan u te laten omdat de internetconsultatie na de zomer door u zal worden gestart (**bijlage 2**).

Toelichting

Private lease

- Private lease is in nationale wetgeving niet gedefinieerd. Het gaat juridisch om huur van een zaak. De grootste productengroepen zijn personenauto's, cv-ketels, witgoed zoals wasmachines en koelkasten en (elektrische) fietsen.[2] Ook worden zonnepanelen en warmtepompen geleased. Deze overeenkomsten kwalificeren nu alleen als krediet als de zaak na afloop van de overeenkomst eigendom wordt van de 'huurder'.
- De AFM heeft de minister in haar wetgevingsbrief 2020 verzocht om private lease te reguleren. Als reactie daarop is een rondetafelbijeenkomst georganiseerd en in onze opdracht door Decisio een onderzoek gedaan naar de private leasemarkt. Decisio constateerde geen grote problemen op de private leasemarkt. Wel kwam naar voren dat een groep consumenten uit financiële noodzaak een private leasecontract afsluit. Vooral overeenkomsten met een lange looptijd of een significant maandbedrag, bijvoorbeeld voor het leasen van een auto, kunnen risico's voor consumenten met zich mee brengen. De reactie van de minister van Financiën destijds op het onderzoek van Decisio was om te bezien of de zorgen geadresseerd zouden worden in het nieuwe Commissievoorstel voor de richtlijn.[3]
- De inzet van Nederland tijdens de onderhandelingen is daarom geweest om langlopende private lease onder het toepassingsbereik van de richtlijn te brengen, zoals ook in het initiële Commissievoorstel was opgenomen.[4] De uiteindelijke tekst van de richtlijn heeft echter een beperktere reikwijdte. Alleen private lease met een optie tot koop komt binnen het toepassingsbereik van de richtlijn. Daarmee is de verwachting dat producten als zonnepanelen en warmtepompen wel onder het toepassingsbereik komen te vallen en consumentenbescherming krijgen. Het zal immers de bedoeling van partijen zijn om de zonnepanelen na de leaseperiode op het huis te laten zitten. Leaseovereenkomsten voor auto's zullen echter ook zonder optie tot koop worden aangeboden en vallen dus buiten het toepassingsbereik terwijl dit voor consumenten ook risico's met zich meebrengt. Wij zien daarom aanleiding om, aanvullend op de richtlijn ook deze langlopende leaseovereenkomsten te reguleren.
- Een andere reden om private lease zonder optie tot koop ook deels onder de definitie van krediet te laten vallen, is vanwege de toets bij BKR. Op dit moment toetsen aanbieder van autolease op basis van zelfreguleringsafspraken in BKR of een consument een betalingsachterstand heeft, alvorens de leaseovereenkomst aan te gaan. Dit is in het belang van de consument, want daarmee wordt getracht overkreditering tegen te gaan. Hier is echter geen wettelijke basis voor en zonder een wettelijke basis moeten zij daarmee gaan stoppen. In het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Wat houdt dit praktisch in?

[2] Kamerstukken 32 013, nr. 249 (Kamerbrief onderzoeksrapport Decisio).
[3] Kamerstukken 32 013, nr. 249 (Kamerbrief onderzoeksrapport Decisio).
[4] Kamerstukken 22 112, nr. 3175 (BNC-fiche richtlijn consumentenkrediet).

d.d. 28 mei jl. over het conceptwetsvoorstel stelsel kredietregistratie[5] merkt de AP op dat in de wet duidelijk moet staan vermeld welke financiële overeenkomsten straks geregistreerd kunnen worden bij BKR. Op grond van de AVG is een wettelijke verplichting noodzakelijk om de gegevensverwerking door BKR toe te staan. Voor krediet zal die verplichting er zijn. Wanneer lease echter niet onder de definitie van krediet valt en gaat vallen en ook niet anderszins gereguleerd is in de Wft, kan het zo zijn dat leaseaanbieders straks niet meer BKR mogen raadplegen of gegevens over de consument daar mogen registreren.

Deferred debit cards

- Een credit card betekent dat je gespreid mag betalen en dus krediet afneemt. De credit cards in Nederland zijn over het algemeen deferred debit cards, inhoudende dat sprake is van uitgestelde betaling tot het einde van de maand. Deferred debit is net als BNPL een vorm van uitgestelde betaling.
- Op dit moment doen zich weinig problemen voor met deze kredietvorm. De achterstanden bij deferred debit cards zijn laag. Het verdienmodel is ook voornamelijk gebaseerd op omzet op basis van vaste kosten in plaats van ook deels op kosten die bij achterstanden worden gerekend (zoals bij BNPL).
- Hoewel er op basis van cijfers over betalingsachterstanden niet direct zorgen zijn, gaat het wel om eenzelfde type kredietvorm. Wij zien dus geen reden om deze kaarten uit te zonderen van de CCDII. Ook bestaat er een serieus risico dat BNPL-aanbieders betaalkaarten introduceren om wetgeving te omzeilen indien deferred debit cards ongereguleerd blijven.

Wat is concreet het verschil tussen wel of niet reguleren?

Productinterventiebevoegdheden voor de AFM

- Er gaan meer diensten en producten onder het toepassingsbereik vallen en daarmee ook onder het toezicht van de AFM. Ook zijn dan regels omtrent toetsing van kredietwaardigheid en maximale kosten van toepassing. Daarmee wordt de consument beschermd. Het kan echter voorkomen dat er binnen kredietverlening alsnog nieuwe schadelijke praktijken ontstaan, waarbij het wenselijk is dat de AFM direct kan ingrijpen middels een algeheel productverbod voor producten met bepaalde kenmerken. Een dergelijke maatregel zou zich niet op een individuele aanbieder richten, maar sectorbreed gelden. De AFM heeft laten weten graag deze bevoegdheid toe te voegen aan het instrumentarium. Wij begrijpen deze wens voor een vangnetbevoegdheid. Daarom adviseren wij om gebruik te maken van de lidstaatoptie (art. 41(9) van de CCDII). Wel vereist dit nadere uitwerking alvorens dit in wetgeving opgenomen kan worden.

Graag t.z.t. nog voorleggen.

Licht regime inzake precontractuele informatie voor o.a. BNPL

- Wij adviseren om een licht regime te hanteren inzake precontractuele informatie waar het gaat om onder andere overeenkomsten voor een kredietbedrag onder de 200 euro, kredietovereenkomsten waarbij geen rente of andere kosten worden gerekend en kredietovereenkomsten in de vorm van uitstel van betaling voor maximaal drie maanden en met onbetekenende kosten (BNPL).
- Uitzonderingen zien op extra precontractuele informatie en extra informatie in reclame-uitingen. O.i. geniet de consument voornamelijk bescherming vanuit de verplichte kredietwaardigheidstoets en informatievoorziening over de belangrijkste elementen van de kredietovereenkomst. Aanvullende informatie

[5] Autoriteit Persoonsgegevens, *Toets wetsvoorstel kredietregistratie*, 28 mei 2024.

is o.i. minder belangrijk voor die bescherming. Het gaat dan bijvoorbeeld om de verplichting om te vermelden dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking, of de verplichting om de consument te wijzen op de mogelijkheid om een buitengerechtelijke klachtenprocedure in te leiden (naar Kifid gaan). Deze informatie wordt uiteindelijk wel in de kredietovereenkomst opgenomen, maar zou o.i. dus niet óók precontractueel te hoeven worden verstrekt. Dit betekent niet dat wij voorschriften omtrent precontractuele informatie of reclame niet waardevol vinden, maar wel ruimte zien om bij deze typen kredietovereenkomst minder informatie te verlangen.[6] Dit is mede ingegeven vanuit het type dienstverlening van BNPL. Die is er qua online weergave en snelheid er niet naar om veel informatie aan de consument te presenteren. Het gaat tevens om kleine bedragen. Daarnaast is ook niet onze verwachting dat de consument behoefte heeft aan die aanvullende informatie. Een extra hoeveelheid informatie kan zelfs de kans verkleinen dat de consument de kernelementen van de overeenkomst tot zich neemt. Uit gedragswetenschappelijk onderzoek weten we immers dat meer informatie niet altijd leidt tot een beter geïnformeerde consument.
- Op 11 april 2024 hebben het lid Mohandis (Groenlinks-PvdA) en Ceder (CU) Kamervragen gesteld over de noodzaak tot verplichte leeftijdscontrole bij BNPL-diensten. Hierin vroegen zij uw ambtsvoorganger om toe te zeggen dat BNPL-diensten niet worden uitgezonderd van bepaalde reclamevoorschriften. Dit houdt de wens in om het lichte regime niet toe te passen voor deze BNPL-diensten. In de beantwoording werd, gezien de lopende besluitvorming, nog niet voorgesorteerd op de keuze die wij hierin willen maken, maar werd slechts procesmatig verwezen naar de internetconsultatie.

Communicatie
Nvt.

Politiek/bestuurlijke context
- Er was ten tijde van de onderhandelingen over de CCDII steun voor vergroting van het toepassingsbereik van de CCD en het toezicht op consumptieve kredietproducten, zoals *buy now pay later*-producten en private lease. De Kamer had wel zorgen over de lastendruk voor onder toezicht staande instellingen en instellingen die onder toezicht komen te staan. Ook waren er zorgen dat verantwoorde dienstverlening onevenredig geraakt zou worden door regelgeving. De CCDII is voor een groot gedeelte in overeenstemming met onze inzet zoals vermeld in het BNC-fiche, behalve op het punt van private lease. De CCDII gaat minder ver dan onze inzet en daarom ons advies op aanvullend te reguleren.
- Er zijn na het SO van 23 februari 2022 inzake het BNC-Fiche herziening richtlijn consumentenkrediet enkele vragen gesteld over BNPL en de CCDII.[7] Die zagen niet op de keuzes die nu voorliggen bij de lidstaatopties of op private lease.

---

[6] De richtlijn biedt ook de mogelijkheid voor lidstaten om reclame te verbieden voor kredietproducten i) waarin de snelheid of het gemak waarmee krediet kan worden verkregen wordt benadrukt, ii) waarin wordt vermeld dat korting slechts geldig is indien krediet wordt opgenomen, of iii) wanneer voor de aflossingen van kredieттermijnen 'respijtperiodes' van meer dan drie maanden worden aangeboden. Wij kennen op dit moment al een verbod op reclame op snelheid of gemak, dus onderdeel i) zoals hierboven genoemd (art. 53 lid 9 BGfo). Een verbod op de overige reclamevormen kennen wij nog niet. Wij adviseren om ook deze vormen van reclame te verbieden. Deze lidstaatoptie willen dus we wel toepassen, zie pagina 6 van de bijlage.

[7] Kamerstukken 2022-2023, 32 545, nr. 186.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
N.v.t.

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

Bepaling in richtlijn	Beoordeling	Toelichting
2(2)(c)	**Kredietovereenkomsten met een som boven de 100.000 euro wel reguleren** NB: Geen lidstaatoptie, maar omdat het buiten bereik valt van de CCDII, kunnen lidstaten nationale regels voorschrijven.	De richtlijn biedt de ruimte om uitsluitingen niet over te nemen (overweging 14 CCDII). Bij de implementatie van de CCDI hebben wij ervoor gekozen om uitsluitingen van kredieten onder de 250 euro en boven de 100.000 euro niet over te nemen. Er was voor de Nederlandse situatie geen reden om de consument de bescherming van de definitie van krediet te ontzeggen bij de totstandkoming van deze overeenkomsten. Ook nu biedt de CCDII die ruimte t.a.v. kredietovereenkomsten met een som boven de 100.000 euro. Kredietovereenkomsten met een som onder de 250 euro vallen wel binnen het toepassingsbereik van de CCDII. Wij zien juist geen reden om consumenten de bescherming te ontzeggen wanneer zij grote kredieten aangaan (hoewel het aantal consumentenkredieten boven de 100.000 euro beperkt zal zijn). Die noodzaak van bescherming weegt sterker dan het belang van lastenluwe interpretatie. Te meer omdat het hier gaat om handhaving van geldende regels. **Wij adviseren kredietovereenkomsten met een som boven de 100.000 euro te reguleren (handhaven).** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(4) aanhef en (b)	**Geen kredietwaardigheidstoets bij overschrijding** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en een uitzondering maken voor de verplichte kredietwaardigheidstoets in geval van	De CCDII schrijft voor dat art. 18 (kredietwaardigheidstoets) geldt voor overeenkomsten in de vorm van overschrijding, tenzij anders is bepaald door lidstaten. Wij adviseren gebruik te maken van deze lidstaatoptie, door de kredietwaardigheidstoets niet voor te schrijven bij deze kredietovereenkomsten. Overschrijding is immers een ongeoorloofde debetstand, oftewel er is niet vooraf overeengekomen dat er een negatief saldo op de betaalrekening mag zijn. De overschrijding vindt plaats wanneer tijdelijk de nulstand van een betaalrekening wordt overschreden door bijvoorbeeld een automatische incasso. Sommige kredietgevers laten dit helemaal niet toe, anderen wel maar onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld onder de eis dat binnen enkele werkdagen het saldo wordt aangevuld). De intentie van partijen is dus niet het afsluiten van een krediet. Het is wenselijk dat kredietgevers die flexibiliteit in het reguliere betalingsverkeer blijven aanbieden. In de CCDI gold al een licht regime voor dit type krediet, ook zonder verplichting om een kredietwaardigheidstoets uit te voeren. Dat lichte regime is nu overgenomen in de CCDII, maar daar is wel de kredietwaardigheidsbeoordeling bij gekomen. **Wij adviseren geen kredietwaardigheidstoets voor te schrijven voor overschrijdingen (deels lichter regime handhaven).**

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

	kredietovereenkomsten in de vorm van overschrijding	Om te voorkomen dat een ongeoorloofde roodstand (overschrijding) alsnog de vorm krijgt van een geoorloofd krediet, dient de kredietgever maatregelen te nemen om de situatie van ongeoorloofde roodstand te beëindigen. Neemt de kredietgever niet genoeg maatregelen daartoe, krijgt de roodstand een geoorloofd karakter en moet alsnog een kredietwaardigheidstoets worden uitgevoerd. Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(5)(a)	**Deferred debit cards (credit cards) <u>volledig reguleren</u>** Dus: **<u>Niet</u>** gebruikmaken van de lidstaatoptie en deferred debit cards (ook wel credit cards genoemd) wel reguleren NB: Géén lastenluwe implementatie.	Uitgestelde betaling komt met de CCDII in een deel van de gevallen onder de regels van krediet te vallen. Daarmee vallen ook deferred debit cards onder krediet. De richtlijn biedt lidstaten echter de mogelijkheid om deferred debit cards vrij te stellen van toepassing van de richtlijn. Een credit card betekent dat je gespreid mag betalen en dus krediet afneemt. Dit credit cards in Nederland zijn vaker deferred debit cards, inhoudende dat sprake is van uitgestelde betaling tot het einde van de maand. Omdat het hier niet gaat om krediet, waren deze deferred debit cards uitgezonderd van de CCDI. In de CCDII zijn deze kaarten, net als andere vormen van uitgestelde betaling, zoals *Buy now pay later* (hierna: BNPL), wel onder het toepassingsbereik komen te vallen, tenzij lidstaten gebruikmaken van de lidstaatoptie en deze uitzonderen. Deferred debit is een vorm van uitgestelde betaling. Vanuit het tegengaan van overkreditering ligt het dus voor de hand om ook deferred debit cards op eenzelfde wijze te reguleren als andere vormen van uitgestelde betaling met vergelijkbare risico's. Anderzijds zijn de achterstanden bij deferred debit cards op dit moment bijzonder laag en er doen zich weinig problemen voor. De verwachting is echter dat BNPL-partijen regulering dergelijke kaarten zullen gaan aanbieden om de regulering van BNPL zelf te omzeilen indien wij wel gebruikmaken van de lidstaatoptie. Dit zou het doel van het reguleren van BNPL ondermijnen. Om dit te voorkomen en om een gelijk speelveld te houden tussen vergelijkbare producten die leiden tot uitgestelde betaling, adviseren wij deze weg af te sluiten en ook deferred debit cards reguleren. Daarmee willen wij afwijken van het beginsel van lastenluwe implementatie en de bescherming van de consument hier voorop stellen. Dit betekent wel een verzwaring van lasten voor de sector. **Wij adviseren deferred debit cards (credit cards) te <u>reguleren</u>.** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Vertrouwelijke bedrijfsinfo

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

		Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(6)	**Geen licht regime voor kredietaanbod aan een beperkt publiek** Dus: **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus geen uitzondering creëren op het toepassingsbereik voor het aanbieden van krediet aan een beperkte groep	De richtlijn biedt de mogelijkheid om te bepalen dat, in plaats van alle bepalingen, slechts een beperkt aantal bepalingen van de richtlijn van toepassing worden verklaard op kredietovereenkomsten aangeboden aan een beperkt publiek door een organisatie met leden. Dat sprake is van een organisatie die aanbiedt aan een beperkt publiek moet volgen uit een wettelijke bepaling en aan meerdere voorwaarden voldoen, bijvoorbeeld dat er geen winst wordt gemaakt voor anderen dan haar leden. De lidstaatoptie stond al in de oude CCD uit 2008. Destijds heeft Nederland geen gebruik gemaakt van deze beleidsruimte, omdat in Nederland geen organisaties bestonden die aan al deze eisen voldoen. Deze situatie lijkt sindsdien niet veranderd. Er zijn ons en de AFM geen signalen bekend dat er wel behoefte zou zijn voor gebruikmaken van deze beleidsruimte. (NB: wel blijven bijvoorbeeld studieleningen uitgezonderd van de CCDII, zie art. 2(2)(k)) **Wij adviseren om geen licht regime toe te passen voor het aanbieden van krediet aan een beperkte groep (handhaven).**
2(7)(a) en (b)	**Geen licht regime voor betalingsregelingen** Dus: **Niet** gebruikmaken van lidstaatoptie en dus geen uitzonderingen op een deel van CCDII voor bepaalde kredietovereenkomsten in het kader van betalingsregelingen	De richtlijn biedt de mogelijkheid om een deel van de CCDII niet van toepassing te verklaren op bepaalde kredietovereenkomsten in het kader van betalingsregelingen. Van deze lidstaatoptie is bij de implementatie van de CCDI geen gebruik gemaakt. Ook nu zien wij geen aanleiding om gebruik te maken van de lidstaatoptie. Ingeval een betalingsregeling wordt getroffen tussen kredietgever en de consument ten aanzien van een reeds bestaande kredietovereenkomst, en tevens de kosten niet stijgen, is geen sprake van een nieuwe kredietovereenkomst. In dat geval hoeft kredietgever bijvoorbeeld niet opnieuw de kredietwaardigheid te toetsen. Wel blijft in de huidige kredietovereenkomst het klantbelang centraal en zal een kredietgever dus wel moeten beoordelen of de schuldenaar kan voldoen aan de verplichtingen van de betalingsregeling. Omdat een betalingsregeling op basis van het Nederlandse recht wordt beschouwd als een voortzetting van de bestaande kredietovereenkomst, zijn de verplichtingen voor de kredietgever beperkt en is het dus niet nodig om gebruik te maken van een lidstaatoptie.[1] **Wij adviseren om geen licht regime toe te passen voor betalingsregelingen (handhaven).**

[1] Indien sprake is oversluiten van een krediet naar een andere aanbieder of van een herstructureringssituatie van meerdere schulden, is wel sprake van een nieuwe overeenkomst. De lidstaatoptie strekt niet zo ver dat ook deze situaties onder dit lichte regime kunnen vallen. Het is ook wenselijk dat in dat geval dezelfde regels gelden als bij reguliere kredietovereenkomsten en dat dus dezelfde informatie wordt verstrekt en een kredietwaardigheidstoets wordt uitgevoerd. In zelfregulering (VFN gedragscode onder punt 6b) is wel bepaald dat een krediet kan worden overgesloten indien de overeenkomst aantoonbaar in het belang is van de consument, ook al had de consument de nieuwe kredietovereenkomst op grond van de leennormen niet mogen krijgen.

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

2(8)(a)	**Een licht regime voor kredietovereenkomsten onder de 200 euro.** Dus: Gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus uitzonderingen op een deel van de CCDII (inzake precontractuele informatie) voor kredietovereenkomsten met een kredietsom onder de 200 euro.	De richtlijn biedt de mogelijkheid om bepaalde artikelen uit de CCDII uit te sluiten indien sprake is van kredietovereenkomst met een kredietsom onder de 200 euro. Nationaal hebben wij niet voor een ondergrens (of bovengrens, zie ook toelichting bij art. 2(2)(c)) gekozen bij regulering van krediet. Kredieten onder de 200 euro zijn in Nederland dus hetzelfde gereguleerd als kredieten boven de 200 euro. Nu er in de nieuwe richtlijn de mogelijkheid bestaat een lichter regime te kiezen voor deze kredieten onder de 200 euro, waar het gaat aan de consument verstrekte informatie, adviseren wij hier met het oog op de proportionaliteit wel voor te kiezen. Uitzonderingen zien op extra precontractuele informatie, extra informatie in reclame-uitingen en informatie die verstrekt moet worden in het geval van kapitaalsvorming (spaarkrediet). Het gaat dan bijvoorbeeld om vermelding van de voorwaarden voor kredietopneming, dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking enz. Uiteraard blijft het verplicht voor de kredietgever om de kern van de contractvoorwaarden (bedrag, looptijd enz.) wel voorafgaand aan het aangaan van de kredietovereenkomst aan de consument te communiceren. Ons inziens geniet de consument voornamelijk bescherming vanuit de verplichte kredietwaardigheidstoets en informatievoorziening over de belangrijkste elementen van de kredietovereenkomst. Aanvullende informatie is ons inziens niet doorslaggevend voor die bescherming, waar het gaat om deze kleine kredieten die over het algemeen binnen korte tijd zullen worden afgesloten. Daarnaast is ook niet onze verwachting dat de consument specifiek in die situaties behoefte heeft aan die aanvullende informatie en de extra hoeveelheid informatie kan zelfs de kans verkleinen dat de consument de kernelementen van de overeenkomst tot zich neemt. Ten slotte zal een spaarkrediet doorgaans niet worden afgesloten voor een som onder de 200 euro. Minder informatieverstrekkingsvereisten bij deze kredieten heeft naar verwachting weinig gevolgen voor het niveau van consumentenbescherming. Omdat een goed beschermingsniveau van de CCDII gehandhaafd blijft, zien wij geen bezwaar om de regeldruk hier te beperken voor de sector. Tegelijk zal het voor de AFM in het toezicht meer inspanning kosten om per geval te beoordelen wanneer wel en niet sprake is van een licht regime. **Wij adviseren om een licht regime toe te passen voor kredietenovereenkomsten met een kredietsom onder de 200 euro (versoepelen).** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(8)(b)	**Een licht regime voor kredietovereenkomsten waarbij geen rente of**	De richtlijn biedt de mogelijkheid om bepaalde artikelen uit de CCDII uit te sluiten indien sprake is van kredietovereenkomst zonder rente of andere kosten. Ook een renteloze lening is een vorm van uitstel van betaling en dus krediet. Daarmee kan een consument alsnog in betalingsproblemen komen te verkeren. Wij zien nu echter geen bezwaren om hier te kiezen voor een lichter regime voor deze kredieten. Uitzonderingen zien op extra

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

	andere kosten worden gerekend Dus: Gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus uitzonderingen op een deel van de CCDII (inzake precontractuele informatie) voor kredietovereenkomsten waarbij geen rente of andere kosten worden gerekend.	precontractuele informatie, extra informatie in reclame-uitingen en informatie die verstrekt moet worden in het geval van kapitaalsvorming (spaarkrediet). Het gaat dan bijvoorbeeld om vermelding van de voorwaarden voor kredietopneming, dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking enz. Uiteraard blijft het verplicht voor de kredietgever om de kern van de contractvoorwaarden (bedrag, looptijd enz.) wel aan de consument te communiceren. Ons inziens geniet de consument voornamelijk bescherming vanuit de verplichte kredietwaardigheidstoets en informatievoorziening over de belangrijkste elementen van de kredietovereenkomst. Aanvullende informatie is ons inziens niet doorslaggevend voor die bescherming waar het gaat om deze kredieten, zoals BNPL, die over het algemeen snel zullen worden afgesloten. Daarnaast is ook niet onze verwachting dat de consument specifiek in die situaties behoefte heeft aan die aanvullende informatie en de extra hoeveelheid informatie kan zelfs de kans verkleinen dat de consument de kernelementen van de overeenkomst tot zich neemt. Ten slotte zal een spaarkrediet doorgaans niet zonder rente worden afgesloten. Minder informatieverstrekkingsvereisten bij deze kredieten heeft dan weinig gevolgen voor het niveau van consumentenbescherming. Omdat het beschermingsniveau van de CCDII gehandhaafd blijft, zien wij geen bezwaar om de regeldruk hier te beperken voor de sector. Tegelijk zal het voor de AFM in het toezicht meer inspanning kosten om per geval te beoordelen wanneer wel en niet sprake is van een licht regime. **Wij adviseren om <u>een</u> <u>licht regime</u> toe te passen voor kredietovereenkomsten waarbij geen rente of andere kosten worden gerekend <u>(licht regime voor nieuw gereguleerde overeenkomsten)</u>.** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
2(8)(c)	**Een licht regime voor kredietovereenkomsten in de vorm van uitstel van betaling voor maximaal drie maanden en met onbetekenende kosten.** Dus: Gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus uitzonderingen op een deel van de CCDII (inzake precontractuele informatie)	De richtlijn biedt de mogelijkheid om bepaalde artikelen uit de CCDII uit te sluiten indien sprake is van kredietovereenkomst waarbij het krediet binnen drie maanden moet worden afgelost en er slechts onbeduidende kosten verschuldigd zijn. Hieronder vallen *buy now pay later*-kredieten. Wij zien geen bezwaren om hier te kiezen voor een lichter regime voor deze kredieten, waar het gaat aan de consument verstrekte informatie. Uitzonderingen zien op extra precontractuele informatie, extra informatie in reclame-uitingen en informatie die verstrekt moet worden in het geval van kapitaalsvorming (spaarkrediet). Het gaat dan bijvoorbeeld om vermelding van de voorwaarden voor kredietopneming, dat de prijs is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde verwerking enz. Uiteraard blijft het verplicht voor de kredietgever om de kern van de contractvoorwaarden (bedrag, looptijd enz.) wel aan de consument te communiceren. Ons inziens geniet de consument voornamelijk bescherming vanuit de verplichte kredietwaardigheidstoets en informatievoorziening over de belangrijkste elementen van de kredietovereenkomst. Aanvullende informatie is ons inziens niet doorslaggevend voor die bescherming, waar het gaat om deze kredieten, zoals BNPL, die over het algemeen snel zullen worden afgesloten. Daarnaast is ook niet onze verwachting dat de consument specifiek in die situaties behoefte heeft aan die aanvullende informatie en de extra hoeveelheid informatie kan zelfs de kans verkleinen dat de consument de kernelementen van de overeenkomst tot zich neemt. Ten slotte zal een spaarkrediet doorgaans niet worden afgesloten met een looptijd van maximaal drie maanden. Minder

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

	voor kredietovereenkomsten in de vorm van uitstel van betaling voor maximaal drie maanden en waarbij slechts onbetekenende kosten verschuldigd zijn	informatieverstrekkingsvereisten bij deze kredieten heeft dan geen tot weinig gevolgen voor het niveau van consumentenbescherming. Omdat het beschermingsniveau van de CCDII gehandhaafd blijft, zien wij geen bezwaar om de regeldruk hier te beperken. **Wij adviseren om <u>een licht regime</u> toe te passen voor kredietovereenkomsten in de vorm van uitstel van betaling voor maximaal drie maanden en met onbetekenende kosten (<u>licht regime voor nieuw gereguleerde overeenkomsten</u>).** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo Vertrouwelijke bedrijfsinfo Zienswijze sector: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
8(8)(a) – (c)	**Bepaalde reclame <u>verbieden</u>.** Dus: <u>**Wel**</u> gebruik maken van de lidstaatoptie en verbieden dat kredietgever reclame maken op snelheid, gemak, korting en respijtperiodes	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om reclame te verbieden voor kredietproducten i) waarin de snelheid of het gemak waarmee krediet kan worden verkregen wordt benadrukt, ii) waarin wordt vermeld dat korting slechts geldig is indien krediet wordt opgenomen, of iii) wanneer voor de aflossingen van krediettermijnen 'respijtperiodes' van meer dan drie maanden worden aangeboden. Wij kennen op dit moment al een verbod op reclame op snelheid of gemak, dus onderdeel i) zoals hierboven genoemd (art. 53 lid 9 BGfo). Van de lidstaatoptie voor verbod op deze reclame, zoals genoemd in art. 8(8)(a) CDII adviseren wij ook nu weer gebruik te maken en de nationale regel te behouden. Een verbod op de overige reclamevormen kennen wij nog niet. Wij adviseren om ook deze vormen van reclame te verbieden, omdat met dit soort reclame-uitingen onterecht de indruk kan worden gewekt dat krediet voordelig is of dat de consument flexibel is in de aflossing van het krediet en de kosten van krediet daarmee op de achtergrond komen te staan. Onwenselijke reclamepraktijken moeten zo veel mogelijk worden tegengegaan en deze lidstaatopties bieden daarvoor de mogelijkheid. **Wij adviseren om bepaalde reclamevormen inzake krediet te <u>verbieden</u> (zoals reclame op snelheid).** Eerste zienswijze AFM: Vertrouwelijke bedrijfsinfo
12(2)(a)-(c)	**Geen specifieke eisen aan toelichting door kredietgever op voorwaarden.** Dus: <u>**Niet**</u> gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus geen specifieke extra eisen stellen	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om specifieke eisen te stellen aan de vereiste toelichting op de kredietovereenkomst, afhankelijk van de doelgroep / soort krediet / omstandigheden van het kredietaanbod. Wij adviseren geen gebruik te maken van deze lidstaatoptie. Op dit moment schrijft art. 5 lid 6 CCDI al voor dat de kredietgever toelichting moet verstrekken. Art. 7:60, eerste lid BW verwijst naar de hiervoor genoemde richtlijnbepalingen. Dit zou dus met gebruikmaking van de lidstaatoptie verder gespecificeerd kunnen worden. Wij hebben geen signalen ontvangen dat hier een specifieke behoefte aan is. Daarnaast volgt al uit algemeen consumentenrecht en algemene regels van toepassing op financiële dienstverleners, dat kredietgevers bij het aanbieden van hun producten rekening houden met de doelgroep, type product en omstandigheden van het aanbod. Dit is al onderdeel van de productontwikkelingsprocesregels uit art. 4:15 lid 1, 2 en 4 Wft jo. art. 32 BGfo. **Wij adviseren om <u>geen</u> specifieke eisen te stellen aan de toelichting op precontractuele voorwaarden (<u>handhaven</u>).**

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

	aan door kredietgevers te verstrekken toelichting.	
14(2)(a) – (d)	**Koppelverkoop van betaal- of spaarrekening onder de genoemde voorwaarden toestaan.** Dus: **Wel** gebruikmaken van lidstaatoptie en dus een uitzondering op koppelverkoop toelaten in het geval van het verzoek van kredietgever om tevens een betaalrekening te openen van waar betalingen van het krediet plaatsvinden (exacte formulering wordt nog getoetst) NB: niet genoemd als lidstaatoptie in art. 42(2) CCDII, maar wel een keuzemogelijkheid	De richtlijn biedt de mogelijkheid om koppelverkoop, inhoudende dat het krediet niet afzonderlijk maar alleen met een ander financieel product of andere financiële dienst wordt aangeboden – in beginsel verboden – toch uit te zonderen voor de situatie waarin een consument wordt verzocht voor het krediet een betaal- of spaarrekening te openen of aan te houden. Het enige doel moet dan wel zijn dat op die rekening kapitaal wordt opgebouwd om het krediet terug te betalen, krediet wordt afgelost, middelen worden samengevoegd om het krediet te verkrijgen of bijkomende zekerheid verschaft voor de kredietgever in geval van niet-nakoming. Een vergelijkbare uitzondering kennen wij al in art. 7:77 lid 1 sub b onderdeel 2 BW, alleen is de definitie niet beperkt tot koppelverkoop van financiële diensten of producten, maar algemeen diensten en producten.[2] Het verbod op koppelverkoop is erop gericht te voorkomen dat bij de consument onnodig hogere kosten in rekening worden gebracht, die niet in het belang zijn van de klant. Sommige kredietaanbieders zouden in het aanbieden van extra producten en diensten immers een extra verdienmodel kunnen zien. De uitzondering die in ons huidige recht is gemaakt houdt in dat de koppelverkoop van een betaalrekening is toegestaan indien de uit de kredietovereenkomst voortvloeiende betalingen plaats dienen te vinden van die rekening. Deze wijze van koppelverkoop gaat doorgaans niet gepaard met hoge kosten en leidt naar ons beeld niet tot problemen. **Wij adviseren om de uitzondering op koppelverkoop van een betaal- of spaarrekening toe te staan (handhaven).**
14(3)	**Koppelverkoop van een verzekering onder bepaalde omstandigheden toestaan (huidige situatie).** Dus:	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om koppelverkoop toe te staan voor situaties waarin de kredietgever de consument verplicht een verzekeringspolis af te sluiten, rekening houdend met overwegingen op grond van het evenredigheidsbeginsel (de betrokken maatregel, dus de lidstaatoptie, moet geschikt en noodzakelijk zijn om het ingeroepen belang te beschermen). Voorwaarde is wel dat de kredietgever wordt verplicht ook te accepteren dat een vergelijkbare verzekeringspolis bij een andere dienstverlener wordt afgesloten. Deze uitzondering kennen wij al in ons nationale recht, art. 7:121 lid 3 BW. Deze wijze van koppelverkoop achten wij geoorloofd omdat de kredietgever wordt verplicht ook een polis van een andere dienstverlener te accepteren. Deze eis mitigeert ons inziens het risico dat hiervan een separaat verdienmodel wordt gemaakt en het leidt naar ons beeld niet tot problemen.

[2] Wij onderzoeken nog of deze beperking tot financiële diensten producten niet ook in ons nationale recht opgenomen moet worden.

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

	Wel gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus toestaan dat koppelverkoop wel is toegestaan voor een verzekeringspolis, mits deze ook bij een andere dienstverlener afgesloten kan worden.	**Wij adviseren koppelverkoop van een verzekering onder bepaalde omstandigheden toe te staan (handhaven).**
16(4) eerste drie alinea's en alinea 4	**Voorwaarden stellen aan het gebruik van de termen 'onafhankelijk advies/adviseur'** Dus: **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus niet het gebruik van de termen 'advies' en 'adviseur' verbieden indien gebruikt door kredietgevers of kredietbemiddelaars (indien zij dus niet volledig onafhankelijk opereren). Wel voorwaarden voorschrijven aan het gebruik van de termen 'onafhankelijk advies' en 'onafhankelijk adviseur' NB: twee lidstaatopties vanwege onderlinge samenhang hier samengevoegd.	De richtlijn biedt de mogelijkheid om het gebruik van de termen 'advies' en 'adviseur' voor kredietgevers of kredietbemiddelaars te verbieden. Doel van deze bepaling is waarschijnlijk om te voorkomen dat het voor de consument onduidelijk is dat er een financiële prikkel aanwezig is om een bepaald product aan te prijzen en het advies dus niet volledig onafhankelijk is. In Nederland is advies al op andere wijze gereguleerd. Niet het gebruik van bepaalde termen is verboden of gereguleerd, maar wij kennen vergunningseisen voor adviseurs en vakbekwaamheidseisen voor personen die adviseren. Omdat op deze wijze deze beroepsgroep als aan kwaliteitseisen moet voldoen, zien wij geen aanleiding voor het reguleren van het gebruik van dit soort termen. Wij zien dus geen aanleiding om hiervan beschermde titels te maken of het gebruik van deze termen te verbieden. Wij kiezen er dus voor om niet gebruik te maken van deze lidstaatoptie. Als gevolg van deze keuze, zullen wij de vervangende eisen genoemd in 16(4) tweede alinea moeten implementeren voor kredietgevers en kredietbemiddelaars die wel gebruik willen maken van de termen 'onafhankelijk advies' en 'onafhankelijk adviseur': a) kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars nemen een voldoende groot aantal op de markt verkrijgbare kredietovereenkomsten in overweging, en b) kredietbemiddelaars ontvangen voor de adviesdiensten geen vergoeding van een of meer kredietgevers. Punt b) is enkel van toepassing indien het aantal in aanmerking genomen kredietgevers kleiner is dan de meerderheid op de markt. Kredietgevers of kredietbemiddelaars kunnen er dus voor kiezen om niet te spreken van 'onafhankelijk advies' en 'onafhankelijk adviseur'. Als zij dit wel willen doen, moeten zij aan bovenstaande eisen a) en b) voldoen. De voorwaarde als genoemd in b) kunnen wij echter niet eisen van kredietbemiddelaars. Wij kennen in Nederland een provisiegebod voor bemiddelen in consumentenkrediet, art. 4:74 Wft. Dit houdt in dat de kredietbemiddelaar geen kosten in rekening mag brengen bij de consument, maar alleen een beloning mag ontvangen van de kredietaanbieder door middel van een maandelijkse doorlopende provisie (art. 155 BGfo) Indien wij de voorwaarde onder b) voorschrijven, betekent dit dat de kredietbemiddelaar geen vergoeding kan krijgen indien de bemiddelaar zich onafhankelijk wenst te noemen. Wij zullen de voorwaarden daarom zo implementeren dat bemiddelaars die een vergoeding ontvangen zich ook onder omstandigheden onafhankelijk mogen noemen. Daarvoor implementeren wij de zinssnede dat punt b) enkel van toepassing is indien het aantal in aanmerking genomen kredietgever kleiner is dan de meerderheid op de markt. Wij zullen dus voorschrijven dat het gebruik van de termen 'onafhankelijk advies' en

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

		'onafhankelijk adviseur' slechts gebruikt mogen worden in de sfeer van een kredietovereenkomst, indien een voldoende groot aantal op de markt verkrijgbare kredietovereenkomsten in overweging is genomen en het aantal in aanmerking genomen kredietgever groter is dan de meerderheid op de markt. Daarbij zullen wij rekening te houden met de definitie van onafhankelijk advies die het BGfo al kent in art. 86f lid 4. De richtlijn biedt daarnaast de mogelijkheid om nog strengere regels voor te schrijven voor het gebruik van de termen 'onafhankelijk advies' en 'onafhankelijk adviseur'. Daartoe zien wij geen aanleiding en wij maken dus ook van die lidstaatoptie geen gebruik. **Wij adviseren om bovengenoemde voorwaarden te stellen aan het gebruik van de termen 'onafhankelijk adviseur' en 'onafhankelijk advies', door kredietgevers en kredietbemiddelaars die adviesdiensten verstrekken. Daarmee hoeven wij het gebruik van deze termen niet volledig te verbieden.**
16(6)	**Andere personen dan kredietgevers en kredietbemiddelaars mogen adviseren in de genoemde vier situaties.** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus andere personen dan kredietgevers en kredietbemiddelaars toestaan om advies te geven in de genoemde vier situaties	De richtlijn biedt de mogelijkheid om andere personen dan kredietgevers en kredietbemiddelaars toe te staan om adviesdiensten te verlenen. De situatie zou zich kunnen voordoen dat een adviseur adviseert over kredietovereenkomsten, maar daar niet tevens in bemiddelt. Het zou mogelijk moeten zijn om ook los van bemiddeling advies te kunnen geven. Adviseurs hebben in Nederland een adviesvergunning en staan onder toezicht van de AFM. Dit zou vallen onder de situatie als omschreven in art. 16(6)(d). Wij zien daarom aanleiding om gebruik te maken van de lidstaatoptie om onafhankelijke adviseurs ook toe te staan om over krediet te adviseren. Wij onderzoeken nog samen met de AFM, J&V en SZW of wij ook de personen als genoemd in (b-c) moeten toestaan om te adviseren over krediet (mogelijk breder adviesbegrip dan advies in de zin van de Wft). **Wij adviseren om toe te staan dat ook adviseurs die onder toezicht staan los van bemiddeldiensten of het aanbieden van krediet mogen adviseren (handhaven).**
18(11)	**Controle bij BKR voorschrijven** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus voorschrijven dat	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om van kredietgevers te eisen dat zij de kredietwaardigheid van consumenten op basis van een raadpleging van de relevante databank beoordelen. De beoordeling mag echter niet uitsluitend gebaseerd zijn op de kredietgeschiedenis van de consument. Deze eis hebben wij reeds geïmplementeerd in art. 4:32 en 4:34 Wft en art. 114 BGfo. Wel kennen wij een raadpleegplicht vanaf een kredietbedrag van minimaal 250 euro. Met de implementatie van de CCDII zullen die diensten van meer partijen onder de definitie van krediet komen te vallen en is op die partijen dus ook de verplichting van toepassing om BKR te checken.

	kredietgevers de kredietwaardigheid van consumenten onder andere op basis van raadpleging van een databank beoordelen.	**Wij adviseren <u>controle bij BKR</u> voor te schrijven (handhaven).**
24(5)	**Geen strenger regime voor geoorloofde debetstand-kredietovereenkomsten.** **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus strengere consumentenbeschermingsbepalingen handhaven t.a.v. een geoorloofde debetstand.	De richtlijn biedt lidstaten de mogelijkheid om in overeenstemming met Unierecht strengere consumentenbeschermingsbepalingen te handhaven of aan te nemen t.a.v. een geoorloofde debetstand. Wij kennen in ons huidige nationale recht allerlei afwijkende regels voor kredietovereenkomsten in de vorm van een geoorloofde debetstand (bijvoorbeeld 1:20 lid 2 Wft, art. 112a, 113 lid 3, 115 lid 2 BGfo). Er gold, ook ingegeven vanuit de CCDI een lichter regime voor deze kredietvorm, dat ook in het nationale recht was overgenomen. Met de komst van de CCDII is een geoorloofde debetstandovereenkomst waarbij binnen een maand worden afgelost binnen het toepassingsbereik komen te vallen (overweging 15) en is er geen ruimte meer voor een licht regime. Nu de geoorloofde debetstand volledig onder toepassingsbereik is getrokken en de regels dus strikter zijn geworden, zien wij geen noodzaak om daarnaast nog striktere bepalingen op te nemen. Het lichte regime zal komen te vervallen. **Wij adviseren <u>geen strenger regime</u> in te voeren voor kredietovereenkomsten in de vorm van een geoorloofde debetstand.**
25(6)	**Geen strenger regime voor overschrijding-kredietovereenkomsten.** <u>Dus:</u> **<u>Niet</u>** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus geen strengere consumentenbeschermingsbepalingen invoeren t.a.v. kredietovereenkomsten met de mogelijkheid van overschrijding.	De richtlijn biedt lidstaten de mogelijkheid om in overeenstemming met Unierecht strengere consumentenbeschermingsbepalingen te handhaven of aan te nemen t.a.v. kredietovereenkomsten met de mogelijkheid van overschrijding. Overschrijding zien wij niet als een krediet met een hoog risico op overkreditering. Overschrijding wordt met de komst van de CCDII al strenger gereguleerd en wij zien op dit moment dus geen noodzaak om strengere regels vast te stellen. **Wij adviseren <u>geen strenger regime</u> in te voeren voor kredietovereenkomsten in de vorm van overschrijding.**
26(4)	**Geen specifieke periode voorschrijven waarna gelden ter beschikking gesteld mogen worden.**	Als voor gelieerde kredietovereenkomsten op het moment van publicatie van de CCDII al is voorgeschreven dat gelden de consument niet ter beschikking kunnen worden gesteld voor het verstrijken van een specifieke periode, kunnen lidstaten bepalen dat de 14 dagen termijn op verzoek van consument kan worden verkort tot de specifieke periode. Ons nationale recht kent een dergelijk voorschrift niet. Het krediet mag direct ter beschikking worden gesteld, zie ook art. 7:66 BW.

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

	Dus: **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus niets regelen over wanneer de gelden ter beschikking kunnen worden gesteld	**Wij adviseren geen nieuwe regels in te voeren over wanneer gelden ter beschikking gesteld mogen worden.**
26(8)	**Geen notariële tussenkomst vereist, dus geen afwijkend herroepingsrecht.** Dus: **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus geen uitzondering invoeren voor het herroepingsrecht in het kader van kredietovereenkomsten met tussenkomst notaris.	Lidstaten kunnen bepalen dat art. 26 leden 1 t/m 6 CCDII niet van toepassing zijn op kredietovereenkomsten waarbij tussenkomst van een notaris verplicht is. Ons nationale recht schrijft tussenkomst van een notaris bij consumentenkredietovereenkomsten niet voor, dus een uitzondering voor deze kredietovereenkomsten is niet nodig. **Wij adviseren geen gebruik te maken van de lidstaatoptie (niet van toepassing).**
29(4)(a)-(b)	**Inflatiecorrectie doorvoeren voor drempelbedrag waarboven een hogere aflossingsvergoeding gerekend mag worden** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie door de bestaande situatie te handhaven dat kredietgevers bij uitzondering recht hebben	De richtlijn biedt lidstaten de ruimte om te regelen dat de kredietgever pas vergoedingen bij vervroegde aflossing in rekening mag brengen indien deze boven een bepaald drempelbedrag komt (*art. 29(4)(a): drempelbedrag in voordeel van consument*) of om te regelen dat hogere vergoedingen dan genoemd in de CCII zijn toegestaan (*art. 29(4)(b): hogere vergoedingen in voordeel van kredietgever*). Van de lidstaatoptie in art. 29(4)(b), dus toestaan van hogere vergoedingen is bij de implementatie van de CCDI reeds gebruik gemaakt, zie art. 7:68 lid 3 BW. Van de lidstaatoptie in 29(4)(b) – vergelijkbare tekst – is destijds geen gebruik gemaakt. Als gevolg daarvan is, conform art. 29(4)(b), een aantal voorwaarden in artikel 7:68 BW opgenomen. Wij zouden graag bestaande regels handhaven. Wel zouden wij van gelegenheid gebruik willen maken om het drempelbedrag als genoemd in art, 7:68 lid 3 te wijzigen van 75.000 euro naar 100.000 euro. Daarmee sluiten wij aan bij de eerder gekozen systematiek, namelijk om het bedrag te koppelen aan het toepassingsbereik van de CCD, bij CCDII is dat beperkt tot kredieten met een som lager dan 100.000 euro. Hoewel wij nationaal ervoor kiezen om ook overeenkomsten met een hogere som gelijk te reguleren, blijft het logisch om bij deze grens aan te sluiten, nu die is gecorrigeerd op inflatie sinds 2008 (overweging 20 CCDII).

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

	op een hogere vergoeding bij vervroegde aflossing	**Wij adviseren dezelfde regels te handhaven omtrent vergoedingen voor vervroegde aflossing, met inflatiecorrectie voor een drempelbedrag in de wet.**
31(2)	**Handhaven van een maximale kredietvergoeding en vertragingsvergoeding.** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie om de regels over specifieke kosten en vergoedingen te handhaven t.a.v. kredietgevers op ons grondgebied	De richtlijn biedt de mogelijkheid om verboden of beperkingen vast te stellen wat betreft specifieke kosten of vergoedingen die door kredietgevers op het grondgebied van die lidstaat (moeten) worden toegepast. Wij kennen reeds een *cap* op de kredietkosten in het Besluit kredietvergoeding (wettelijke rente + 8 procentpunten) en in art. 7:76 BW (het is kredietgever en leveranciers verboden om andere vergoeding in rekening te brengen dan reguliere en vertragingsvergoeding, dus geen incassokosten). **Wij adviseren een bestaande maximale kredietvergoeding en vertragingsvergoeding te handhaven.**
32(4)	**Provisiegebod handhaven.** Dus: **Niet** gebruikmaken van de lidstaatoptie om het betalen van commissielonen door de kredietgever aan de kredietbemiddelaar te verbieden.	De richtlijn biedt de mogelijkheid voor lidstaten om het betalen van commissielonen door de kredietgever aan de kredietbemiddelaar te verbieden. Wij kennen in Nederland een provisiegebod voor bemiddelen in consumentenkrediet, art. 4:74 Wft. Dit houdt in dat de kredietbemiddelaar geen kosten in rekening mag brengen bij de consument, maar alleen een beloning mag ontvangen van de kredietaanbieder door middel van een maandelijkse doorlopende provisie (art. 155 BGfo). Hiermee wordt voorkomen dat de bemiddelaar bij het afsluiten van het krediet zijn volledige beloning ontvangt. Het doel is dat de bemiddelaar gedurende de looptijd betrokken blijft en verantwoordelijkheden houdt richting de consument. Wij zien geen reden om het provisiegebod te schrappen. Wel zien wij aanleiding, als gevolg van de verruiming van het toepassingsbereik van de CCDII, om opnieuw naar de uitwerking bij het provisiegebod te kijken waar het gaat om kortlopende kredieten zoals BNPL en deferred debit cards. Art. 4:74 Wft biedt de mogelijkheid om bij lagere regelgeving een uitzondering te creëren op het provisiegebod of nadere regels te stellen.

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

		Wij adviseren ons provisiegebod, in ieder geval gedeeltelijk te handhaven.
32(5)	**Kosten voorafgaand aan kredietovereenkomst verbieden.** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en betaling aan kredietgever voor sluiten van de overeenkomst verbieden.	De richtlijn biedt lidstaten de ruimte om betalingen door een consument aan de kredietgever of aan de kredietbemiddelaar die vóór het sluiten van de kredietovereenkomst worden verricht te verbieden of aan beperkingen te onderwerpen. Op grond van ons nationale provisieverbod is het al verboden voor de consument om de bemiddelaar te betalen. Daarmee is het al verboden voor de bemiddelaar om kosten, dus ook voorafgaand aan de kredietovereenkomst, in rekening te brengen aan de consument. Voor kosten betaald door de consument aan de kredietgever is dit nog niet verboden. Wij zien aanleiding om dit verbod wel in te voeren. Wij hebben signalen vernomen dat het in rekening brengen van een afsluitprovisie gebruikt wordt bij kredietfraude. Nadat de kosten zijn betaald, wordt er helemaal geen krediet uitgekeerd maar is er toch aan de consument verdiend. Dit willen wij tegengaan door een verbod in te voeren op deze vormen van vergoedingen voorafgaand aan de overeenkomst. Ons nationale recht kent daarnaast ook een verbod in art. 7:76 lid 2 BW jo. 154 BGfo: een bemiddelaar heeft alleen aanspraak op provisie van de kredietgever ter zake van reeds tot stand gekomen overeenkomsten. Daar ziet deze lidstaatoptie niet op. **Wij adviseren een verbod in te voeren voor kredietgevers om kosten in rekening te brengen, voorafgaand aan de kredietovereenkomst (verbieden).**
35(3) en (4)	**Regels handhaven voor het in rekening brengen van niet-nakomingskosten** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus het rekenen van niet-nakomingskosten toestaan, maar wel onder voorwaarden en onder het vastgestelde plafond.	De richtlijn biedt lidstaten de ruimte om de kredietgever toe te staan kosten te rekenen aan de consument wegens niet-nakoming van de kredietovereenkomst. Lidstaten kunnen daarbij eisen dat die kosten niet hoger zijn dan hetgeen nodig is ter vergoeding van de geleden schade. Wij hebben reeds opgenomen in art. 7:76 BW dat kosten in rekening mogen worden gebracht, in de vorm van een vertragingsvergoeding, maar dat daaraan wel beperkingen zijn aangebracht zoals genoemd in art. 7:76 BW en art. 11 Besluit kredietvergoeding. De maximaal toegestane vergoeding volgt uit de in het Besluit opgenomen formule. Daarmee is ook een kostenplafond van toepassing. De vertragingsvergoeding is gemaximeerd op de oorspronkelijke rente. **Wij adviseren de bestaande regels te handhaven die zien op het in rekening brengen van de vertragingsvergoeding.**

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

37(3)(a) en (b)	**Vrijstelling creëren voor mkb-ondernemingen die bemiddelen in BNPL kredieten en normaal handelsverkeer voor mkb-ondernemingen mogelijk maken.** Dus: **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus mkb-'buy now- pay later'-winkels die bemiddelen in krediet uitzonderen van een vergunningsplicht. **Wel** gebruikmaken van de lidstaatoptie en dus mkb-winkels die zonder gebruik van een derde uitstel van betaling bieden uitzonderen van een vergunningsplicht.	De richtlijn biedt de mogelijkheid om leveranciers van goederen of dienstverleners die worden aangemerkt als mkb-bedrijven[3] uit te zonderen van een vergunningsplicht indien: a) zij slechts in nevenactiviteit optreden als bemiddelaar in krediet.; en/of b) Zij slechts in nevenactiviteit optreden als kredietgever, in de vorm van uitstel van betaling voor de aankoop van door hen aangeboden goederen en diensten, indien het krediet wordt verstrekt zonder rente en tegen slechts beperkte door de consument verschuldigde kosten voor betalingsachterstand. Deze uitzonderingen zijn relevant in de sfeer van buy-now-pay-later-dienstverlening. Ad a: Het is vanuit het beginsel van proportionaliteit en lastendruk onwenselijk als winkels een vergunning dienen aan te vragen enkel omdat zij BNPL als betaaloptie geven en dus bemiddelen in krediet. De CCDII biedt echter alleen ruimte om mkb-bedrijven uit te zonderen van een vergunning- of registratieplicht, dus niet alle winkels. Voor de mkb-bedrijven overwegen wij gebruik te maken van de lidstaatoptie en hen volledig vrij te stellen van toezicht en registratie. De consument is dan ook nog beschermd, omdat de kredietgever met de CCDII wel onder toezicht komt te vallen en de kredietaanbieder deze producten op de markt brengt. Voor de grote winkel (niet-mkb) zouden wij het huidige nationale regime van verbonden bemiddelaars zoals wij dit kennen willen uitbreiden naar BNPL-dienstverleners. Voor die verbonden bemiddelaars geldt slechts een lichte registratieplicht (art. 2:81 lid 2) en geen vergunningplicht. Er moet dan wel sprake zijn van een bemiddelaar die slechts voor één aanbieder bemiddelt, waarbij het bemiddelen een nevenactiviteit is en de kredietaanbieder volledig verantwoordelijk is voor de bemiddelaar en de kredietbemiddelaar is aangemeld bij de AFM als bemiddelaar. Het lijkt wenselijk om die voorwaarden iets aan te passen voor een regime voor BNPL-aanbieders, namelijk dat verbondenheid met meerdere aanbieders ook is toegestaan, omdat wij het niet wenselijk zouden vinden als winkels slechts met één BNPL-aanbieder mogen samenwerken om onder dit lichte regime te vallen. Vertrouwelijke bedrijfsinfo Ad b: Het is wenselijk als mkb-bedrijven die zelf goederen of diensten aanbieden en daarbij uitstel van betaling geven en daarbij geen rente, maar eventueel alleen beperkte kosten voor een betalingsachterstand rekenen, zijn uitgezonderd van een vergunning- of registratieplicht. Het gaat dan om bedrijven die uitstel van betaling geven van langer dan 50 dagen. Er is dan sprake van krediet op grond van de richtlijn, maar het lijkt vooralsnog onnodig en onwenselijk om ook een vergunning of registratie te eisen van deze partijen. Dit is eerder normaal handelsverkeer (bijv.

[3] Er is sprake van een mkb-onderneming indien daar minder dan 250 personen werkzaam zijn en de jaaromzet 50 miljoen EUR of het jaarlijkse balanstotaal van 43 miljoen EUR niet overschrijdt. Een micro-onderneming geldt als de kleinste vorm binnen deze categorie en is een onderneming waar minder dan 10 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal 2 miljoen EUR niet overschrijdt.

Bijlage 1 – Beoordeling lidstaatopties CCDII

Bijlage bij nota FM 366081
versie 4 juli 2024

		meubelzaken) waarvoor het ons inziens op dit moment niet nodig lijkt om die voorafgaand aan het verlenen van uitgestelde betaling te toetsen, bijvoorbeeld op geschiktheid bestuurders enz. **a) Wij adviseren een vrijstelling te creëren voor mkb-webshops die bemiddelen in krediet en het huidige regime van de registratie voor verbonden bemiddelaars uit te breiden naar BNPL-bemiddelaars (versoepelen).** **b) Wij adviseren voorlopig wel een vrijstelling te creëren van de lidstaatoptie en het normale handelsverkeer (zonder kredietverlening door derden) zo weinig mogelijk te belasten (versoepelen).**
41(9)	**Productinterventiebevoegdheden toekennen aan de AFM.** Dus: **Gebruik maken** van de lidstaatoptie en dus een productinterventiebevoegdheid toekennen aan de toezichthouder om kredietproducten uit de handel te nemen.	De lidstaatoptie houdt in dat lidstaten nationale wetgeving kunnen toepassen om productinterventiebevoegdheden toe te kennen om kredietproducten uit de handel te nemen. Een dergelijke productinterventiebevoegdheid kennen we uit MiFIDII (maar ook MICAR en PRIIPS) en is geïmplementeerd in nationale wetgeving waar het gaat om financiële instrumenten en gestructureerde deposito's en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten. Hiermee kan de AFM de ontwikkeling of verkoop van producten verbieden of beperken. De verkoop van binaire opties aan retailbeleggers is zo bijvoorbeeld verboden in Nederland. Er gelden wel strenge voorwaarden op grond waarvan de AFM mag ingrijpen. Vertrouwelijke bedrijfsinfo Het lijkt wenselijk als de AFM bij het signaleren van een schadelijke kredietverleningspraktijk direct in kan grijpen en ontwikkeling of verkoop van producten kan verbieden of beperken. Dit vereist nog wel nadere uitwerking. **Wij adviseren u de productinterventiebevoegdheid toe te kennen aan de AFM.**

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

24/8

Generale Thesaurie
Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Nota CCDII uiteenzetting gevolgen van reguleren credit cards en private lease

Datum
12 augustus 2024

Notanummer
2024-0000390138

Bijlagen
1. Vorige nota

Aanleiding

Dank

Uw verzoek om meer uitleg bij nota FM 366081 over de beleidsoptie om creditcards en private lease te reguleren onder de regels van de herziene richtlijn consumentenkrediet (CCDII) door deze onder het toepassingsbereik te brengen van consumentenkrediet (bijlage 1).

Beslispunten

1. De richtlijn reguleert slechts enkele vormen van private lease. O.i. is er aanleiding om te overwegen om ook andere vormen, namelijk langlopende dure private leaseovereenkomsten (bijvoorbeeld auto's en elektrische fietsen), als krediet te reguleren. We adviseren u daarom om dit voornemen te consulteren. Bent u akkoord met het openbaar consulteren van het voornemen om langlopende dure private leaseovereenkomsten te reguleren, aanvullend op de richtlijn? Na de consultatie kunt u dan definitief besluiten of u deze overeenkomsten wilt reguleren of niet.
2. De richtlijn reguleert creditcards. Lidstaten mogen daar echter van afwijken en creditcards nationaal uitzonderen van de richtlijnregels. Wij adviseren om geen gebruik te maken van die uitzondering. Bent u akkoord met het reguleren van creditcards (deferred debit cards), conform het uitgangspunt van de richtlijn en de aanbeveling uit het IBO Problematische Schulden? Uw besluit zullen wij verwerken in het wetsvoorstel, dat vervolgens wordt geconsulteerd.

Kernpunten

- U verzocht om uitleg over de gevolgen van regulering van private lease en creditcards voor de consument. Met het reguleren van deze diensten komen de betreffende overeenkomsten onder de definitie van krediet in de Wft te vallen. Daarmee vallen deze producten onder het stelsel van vergunningen, AFM-toezicht, regels omtrent verantwoorde kredietverlening, BKR-registraties, reclame en (precontractuele) informatieverplichtingen.
- Daarmee neemt de regeldruk voor deze partijen toe, zeker waar partijen voor het eerst onder financieel toezicht gaan vallen. Dit zal voor een groot deel van de leasemaatschappijen het geval zijn. Het gevolg van deze regeldruk kan zijn dat de kosten van private lease- en creditcardovereenkomsten omhoog zullen gaan en/of dat er minder van deze overeenkomsten gesloten zullen worden. In de toelichting staat per onderdeel een inschatting van de kosten als we daar voldoende informatie over hebben. Naar onze inschatting zijn dit geen

onoverkomelijke kosten voor de sector (bij de creditcardmaatschappijen gaat het om grote, internationale ondernemingen als Visa en Mastercard).

- Tegenover de extra regels en mogelijke kosten staat dat de consument wordt beschermd tegen te hoge financiële lasten. Eerder zagen we, bijvoorbeeld bij *buy now, pay later*, dat consumenten te eenvoudig overeenkomsten kunnen aangaan waarbij de pijn van de kosten later wordt gevoeld en/of waar de consument niet eenvoudig onderuit kan. Er is een strikt stelsel van regels wanneer de consument een krediet afsluit. Gezien de vergelijkbare risico's voor de consument, zou het o.i. voor de hand liggen om dezelfde consumentenbescherming te regelen bij het afsluiten van een creditcard- of privateleaseovereenkomst.
- Een consument kan met een dure langlopende private leaseovereenkomst snel in de financiële problemen komen, mede door de boete bij opzegging die bij autolease 50% kan bedragen van alle openstaande termijnen. Risicovolle langlopende leaseovereenkomsten brengen soms vergelijkbare risico's met zich mee als kredietovereenkomsten. O.i. is te overwegen om dit soort overeenkomsten met een looptijd langer dan zes maanden te reguleren indien a) de opzegtermijn langer is dan één maand; óf b) de boete bij opzegging meer kan bedragen dan 10% van de totale som van de overeenkomst.
- Voor creditcards geldt dat de Europese wetgever, vanuit het oogpunt van consumentenbescherming, huidige kredietvormen en creditcards gelijk heeft willen trekken door deze onder de richtlijn te brengen. Daarbij is ook relevant dat een uitzondering voor creditcards een ontwijkingsroute zou creëren voor *buy now, pay later*-aanbieders die via creditcards uitstel van betaling zouden kunnen gaan bieden zonder onder de kredietregels te vallen. Het niet gebruikmaken van de uitzonderingsmogelijkheid voor creditcards is ook een aanbeveling uit het IBO Problematische Schulden.
- Indien u akkoord gaat met het voornemen om private lease te reguleren, dan stellen wij een consultatiedocument op waarin het voornemen van reguleren openbaar wordt geconsulteerd. Het maakt dus geen onderdeel uit van implementatiewetsvoorstel, maar wordt wel gelijktijdig geconsulteerd. U kunt dan na de consultatie besluiten of u private lease daadwerkelijk wilt reguleren. Bij niet reguleren zijn er geen vervolgstappen op dit onderdeel.
- Indien u ermee akkoord gaat om creditcards niet uit te zonderen van de richtlijn dan nemen wij dit mee in het te consulteren implementatiewetsvoorstel. Bij niet reguleren nemen wij in het implementatiewetsvoorstel op dat creditcards worden uitgezonderd. Dit wetsvoorstel wordt vervolgens geconsulteerd.

Toelichting

Hieronder staan de belangrijkste gevolgen opgesomd van het wel of niet reguleren van private lease en creditcards, nu deze over het algemeen gelijk zullen zijn. Waar sprake is van regeldruk/kosten voor aanbieders, bemiddelaars en adviseurs wordt dit onder het tweede kopje dat ziet op reguleren, waar mogelijk met een eerste inschatting, toegelicht in een tabel.

Belangrijkste gevolgen niet reguleren private lease of creditcards (status quo)

- De lease- of creditcardmaatschappij hoeft geen kredietwaardigheidstoets uit te voeren. De maatschappij hoeft dus niet te toetsen of iemand kan voldoen aan de financiële verplichtingen uit de overeenkomst. Ook mogen zij geen check doen op achterstanden of andere lopende financiële

verplichtingen in het register van het Bureau Kredietregistratie (BKR).[1] Dit brengt een risico op overkreditering met zich mee. Dit risico wordt versterkt omdat kredietaanbieders die wél gereguleerd zijn niet op de hoogte zijn van de financiële verplichtingen van een consument onder deze leaseovereenkomst of creditcardovereenkomst, nu deze niet in BKR worden geregistreerd. Dit kan dan niet worden meegewogen in de kredietwaardigheidstoets bij die kredietaanbieder.

- Geen vergunningplicht en geen toezicht van de AFM voor aanbieders, bemiddelaars en adviseurs. Voor creditcardmaatschappijen geldt dat zij momenteel wel onder een andere vergunning vallen en daarmee o.a. het bestuur en de bedrijfsvoering worden getoetst. Daardoor is wel al sprake van gedeeltelijk toezicht op creditcardmaatschappijen. Handhaving is echter niet mogelijk waar het gaat om de activiteit van het aanbieden van krediet, nu creditcards op dit moment niet onder die definitie vallen. Ook worden specifieke processen en beleidsvoering t.a.v. kredietverlening uiteraard niet getoetst.
- Aanbieders, bemiddelaars en adviseurs hoeven zich niet aan te sluiten bij Kifid. Het gevolg is dat consumenten met hun klacht over deze overeenkomsten niet naar het Klachteninstituut financiële dienstverlening (Kifid) kunnen. Dit is de alternatieve geschilleninstantie in de financiële sector.
  Voor autolease dat onder het Keurmerk Private Lease valt, hebben consumenten wel al toegang tot de Geschillencommissie Private Lease, maar tegen betaling van €130. Toegang tot Kifid is gratis.
- Geen wettelijk gereguleerd kostenplafond, zoals een maximale rente voor creditcards of een maximaal boetebedrag voor private leaseovereenkomsten.
- Geen (precontractuele) informatieverplichtingen m.b.t. de voorwaarden van de overeenkomst en de (financiële) gevolgen daarvan voor de consument.
- Geen regels omtrent reclame zoals het verbod op reclame op snelheid en gemak van het krediet en de verplichte waarschuwing: 'geld lenen kost geld'.
- Geen doorverwijzing naar schuldadviesdiensten (bijvoorbeeld naar de gemeente) bij financiële problemen van de consument.
- Geen verplichte vroegtijdige opsporing van financiële problemen van de consument. Lease- en creditcardmaatschappijen zijn niet verplicht om daartoe processen en beleid ingericht te hebben.
- Geen verplichte respijtmaatregelen. De lease- of creditcardmaatschappij is niet gebonden aan maatregelen om de consument tegemoet te komen bij het in gebreke blijven van een betaling (bijvoorbeeld door middel van een betaalpauze, verlaging van de kosten of een andere oplossing). Wel geldt op grond van civiele rechtspraak een zorgplicht, op basis waarvan respijtmaatregelen nu mogelijk al moeten worden aangeboden.

[1] Op dit moment doen autoleasemaatschappijen en creditcardmaatschappijen wel een BKR-check. Op basis van advies van de Autoriteit Persoonsgegevens lijkt het niet mogelijk meer om die toegang tot BKR te verschaffen aan partijen zonder vergunning voor het aanbieden van krediet.

Belangrijkste gevolgen wel reguleren private lease of creditcards

- De kredietaanbieder moet aan de hand van inkomen en uitgaven nagaan of de consument het krediet kan betalen. Daarbij is een BKR-check ook verplicht. Daarmee wordt het risico op overkreditering van de consument verlaagd. Dit effect wordt versterkt, doordat door verplichte registratie van de overeenkomst of achterstand in BKR ook andere kredietverstrekkers deze overeenkomst kunnen meewegen in het al dan niet verstrekken van een nieuwe kredietovereenkomst. Deze verplichte krediettoets kan een uitgebreide beoordeling van inkomsten en lasten van de consumenten betekenen, afhankelijk van o.a. de hoogte van de som, duur van de overeenkomst, enz. Daar gaan voor de onderneming extra tijd en lasten mee gepaard. Eenmalig moeten het beleid en de procedures van de onderneming worden aangepast, wat een hoge initiële kostenpost kan betekenen. Hoe hoog die kostenpost is, minimaal enkele of enkele tienduizenden euro's, is afhankelijk van het product en de werkwijze en is op dit moment lastig om in te schatten. Doorlopend kan het naar verwachting gemiddeld een uur per klant kosten om de toets uit te voeren Daarnaast zijn per raadpleging van BKR kosten gemoeid.
  Overigens zullen creditcardmaatschappijen momenteel t.b.v. interne risicobeheersing ook zonder deze regulering al eigen kredietchecks uitvoeren bij hun klanten. Dit is echter zonder de verplichte BKR-check.
- Een vergunningplicht en AFM-toezicht voor aanbieders, bemiddelaars en adviseurs:
  - *Aanbieders* dienen een vergunning aan te vragen en er is AFM-toezicht. Aanbieders worden o.a. getoetst op betrouwbaarheid van het bestuur, de interne processen en een integere bedrijfsvoering. De kosten voor aanbieders zijn aanzienlijk hoger dan voor bemiddelaars en aanbieders omdat zij strenger getoetst worden en het toezicht intensiever is.
  - *Bemiddelaars* dienen een vergunning aan te vragen of zich te registreren en er is AFM-toezicht. Bemiddelaars worden o.a. getoetst op betrouwbaarheid van het bestuur, de interne processen en een integere bedrijfsvoering. Ook gelden informatieverplichtingen t.a.v. het verstrekken van het krediet.
  - *Adviseurs* dienen een vergunning aan te vragen en er is AFM-toezicht. Adviseurs worden o.a. getoetst op betrouwbaarheid van het bestuur, de interne processen en een integere bedrijfsvoering.
- Verplichte aansluiting voor aanbieders, bemiddelaars en adviseurs bij Kifid. Het gevolg is dat consumenten gratis toegang hebben tot Kifid met klachten over de aanbieder, bemiddelaar of adviseur.
- Kostenplafond in de vorm van maximale kosten per jaar.
  - Voor creditcards gaat de reeds bestaande maximale kredietvergoeding gelden (nu 15%).
  - Voor lease zien wij mogelijkheden om een afwijkend specifiek kostenplafond te regelen. Bijvoorbeeld maximale kosten per jaar of maximale kosten van de boete bij vervroegd opzeggen van de leaseovereenkomst. Een dergelijk kostenplafond is bij lease wellicht niet nodig bij regulering, omdat het risico op overkreditering al door de strenge regels wordt gemitigeerd. Dit wordt nog onderzocht.
- (Precontractuele) informatieverplichtingen m.b.t. voorwaarden van de overeenkomst en (financiële) gevolgen daarvan voor de consument.

- Regels omtrent reclame zoals het verbod op reclame op snelheid en gemak van het krediet en de verplichte waarschuwing: 'geld lenen kost geld'.
- Verplichte doorverwijzing door de kredietaanbieder naar schuldadviesdiensten (bijvoorbeeld de gemeente) bij financiële problemen van de consument.
- Verplichte vroegtijdige opsporing financiële problemen van de consument. De aanbieder is verplicht om daartoe processen en beleid ingericht te hebben. Voor kosten en regeldruk, zie tekst bij het liggend streepje over toezicht.
- Verplichte respijtmaatregelen. De kredietaanbieder dient maatregelen te nemen om de consument tegemoet te komen bij een achterstallige betaling (bijvoorbeeld door middel van een aflospauze of verlaging van de rente). Regeldruk en kosten kunnen wij nog niet inschatten.

Hieronder treft u een overzicht van de kosten die met de regulering gepaard gaan:

Doorlopende kosten		Eenmalige kosten	
Aanbieders			
Raadplegen BKR	Vertrouwelijke bedrijfsinfo	*Aanpassen beleid en interne processen t.b.v. uitvoeren kredietoets*	Minimaal EUR 5000-20.000 (inschatting)
Uitvoeren kredietoets	+- EUR 54[2]	*Aanpassen beleid en interne processen t.b.v. voldoen vergunningeisen*	Minimaal EUR 10.000-30.000 (inschatting)
Doorlopend toezicht AFM	EUR 2.568 + EUR 7,77 per klant (vanaf 5000 klanten staffel met fors lagere variabele kosten).	*Vergunningaanvraag bij AFM*	EUR 14.600
Aansluiten Kifid	EUR 120 (indien aanbieder 1fte in dienst heeft) tot ongeveer EUR 5740 (indien aanbieder 200fte in dienst heeft)	*Toetsen bestuur/commissaris door AFM*	EUR 2900
		Toetsen (mede)beleidsbepalers door AFM	EUR 700
Bemiddelaars en adviseurs			

[2] Gemiddeld kost de kredietoets een uur, tegen een uurtarief van EUR 54. Handboek-Meting-Regeldrukkosten-2023, p. 15.

Doorlopend toezicht AFM	EUR 746 + EUR 3,02 per EUR 1000 omzet (vanaf omzet EUR 2,5mln staffel met fors lagere variabele kosten)	*Vergunningaanvraag bij AFM*	EUR 1500
Aansluiten Kifid	EUR 120 (1fte) - EUR 5740 (200fte)	*Toetsen commissaris/ beleidsbepaler door AFM*	EUR 700-1000
EXTRA voor adviseurs			
Behouden adviesbevoegdheid examen	EUR 159 driejaarlijks per adviseur + evt. opleidingskosten	*Initieel examen adviesbevoegdheid + opleidingskosten*	EUR 510 gemiddeld per adviseur

Communicatie
n.v.t.

Politiek/bestuurlijke context
Uit Kamervragen en een verslag van een schriftelijk overleg in 2020 en 2021 kwam naar voren dat CDA en CU het gebrek aan leennormen bij private lease een risico vonden vormen voor de consument, namelijk een risico dat zij mogelijk niet aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen. PvdA was om die reden voorstander van regulering. VVD en D66 zagen ook risico's.[3] Verder wordt verwezen naar de vorige nota (FM366081).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

[3] Kamerstukken 2019-2020, 3410 en Kamerstukken 2020-2021, 32013, nr. 157.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

10/4

Generale Thesaurie
Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Consultatie implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet

Datum
7 april 2025

Notanummer
2025-0000095498

Bijlagen
1. Wetsvoorstel
2. Memorie van toelichting
3. Consultatiedocument private lease
4. Nota FM 366081
5. Nota FM 390138
6. Overzicht lidstaatopties

Aanleiding

Het ontwerp van de Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet is gereed voor internetconsultatie.

Beslispunten

Wij adviseren u in te stemmen met het ontwerp van de Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet (hierna: het wetsvoorstel). Graag uw akkoord met:

1. openbare consultatie van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting (**bijlage 1 en 2**) en van het Consultatiedocument Regulering in de Wft van private lease zonder optie of verplichting tot koop (**bijlage 3**), gedurende 4 weken op www.internetconsultatie.nl;
2. de keuzes in het wetsvoorstel die afwijken van de eerder door u goedgekeurde beleidskeuzes, namelijk:
    a. mkb-ondernemingen die aan hun klanten langer dan 50 dagen uitstel van betaling verlenen toch niet volledig vrijstellen van de vergunningplicht (zie punt 3 onder de toelichting);
    b. elke vorm van uitstel van betaling geboden door een online platform reguleren (zie punt 5 onder de toelichting);
3. het voorleggen van het ontwerp wetsvoorstel aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk;
4. het namens u aanvragen van een uitvoerings- en handhavingstoets bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en een wetgevingstoets bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Kernpunten

- De Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet implementeert richtlijn (EU) 2023/2225 (de Consumer Credit Directive II, hierna: de richtlijn). Naast dit wetsvoorstel worden tevens een implementatiebesluit en een implementatieregeling voorbereid.
- Het voorstel is ambtelijk afgestemd met JenV, SZW en EZ en met de AFM. Het wetsontwerp wordt gelijktijdig aan de staatssecretaris voor Rechtsbescherming voorgelegd, aangezien de richtlijn noopt tot wijzigingen van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (BW).
- De richtlijn bevat nieuwe regels voor het aanbieden van, bemiddelen in, en adviseren over krediet. Dit is op dit moment al gereguleerd in de Wft en het BW en het wetsvoorstel scherpt deze regels aan.

10/4

- De richtlijn breidt ook het toepassingsbereik van de richtlijn uit, als gevolg waarvan nieuwe partijen en kredietsoorten voor het eerst onder de richtlijnregels gaan vallen. De belangrijkste voorbeelden hiervan zijn 'koop nu, betaal later'-krediet (BNPL) en kaarten met uitgestelde debitering (creditcards). Deze kredietsoorten zijn in de richtlijn niet langer uitgezonderd waardoor aanbieders hiervan o.m. verplicht zijn om een vergunning aan te vragen bij de AFM voor het aanbieden van krediet. De richtlijn bevat een lidstaatoptie om creditcards uitgezonderd te houden. U bent eerder op ons advies ermee akkoord gegaan om van deze lidstaatoptie geen gebruik te maken. Dit met het oog op gedegen consumentenbescherming (zie punt 1 onder toelichting).
- Naast de vergunningplicht worden de genoemde aanbieders onder meer verplicht om een kredietwaardigheidstoets uit te voeren, krediet onder voorwaarden te registreren bij Bureau Krediet Registratie (BKR) en er gaan extra regels gelden over reclame en verplichte precontractuele informatie.
- Daarnaast zijn niet langer uitgezonderd: (i) geoorloofd rood staan op een bankrekening en (ii) private lease met een optie tot koop van het huurobject (zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid een leaseauto over te nemen na afloop van de leaseovereenkomst). Ook aanbieders van deze producten worden dus vergunningplichtig en zullen aan de kredietregels moeten voldoen.
- Niet alleen bovengenoemde *aanbieders* van krediet, maar ook enkele *bemiddelaars* in krediet komen onder het bereik van de Wft en het BW. Bij BNPL-diensten zijn dit bijvoorbeeld (web)winkels die BNPL-diensten van een derde aan de consument aanbieden als betaaloptie. Een mkb-winkel is volledig vrijgesteld van een vergunningplicht als kredietbemiddelaar. Een grote winkel (niet-mkb) valt onder een nieuw registratieregime, waarbij de kredietaanbieder (de BNPL-aanbieder) de kredietbemiddelaar (de (web)winkel) registreert bij de AFM en de kosten daarvoor draagt. Een dergelijke registratieplicht is minder lastenverzwarend dan een vergunningplicht.
  Op grond van de richtlijn dienen de bepalingen in november 2025 in Nederlandse wetgeving te zijn geïmplementeerd. Ondanks de prioriteit die aan de implementatie is gegeven, zal door de complexiteit van de wetgeving en de beoordeling en uitwerking van de vele lidstaatopties deze deadline waarschijnlijk niet worden gehaald. Dit heeft geen directe gevolgen voor de werking van de regels, omdat de bepalingen van de richtlijn pas van toepassing moeten zijn in november 2026, een jaar later. We streven ernaar het proces zo snel mogelijk te doorlopen. Dit neemt niet weg dat de Europese Commissie (EC) een inbreukprocedure zou kunnen beginnen wegens niet-tijdige implementatie. Waar de EC eerder enige coulance toonde, heeft zij recent aangegeven strenger op te treden bij vertraging. Mede daarom hebben wij een actieplan om de implementatie van richtlijnen maximale snelheid te geven. In het ergste geval kan Nederland een dwangsom worden opgelegd per dag dat Nederland niet voldoet. Wij verwachten niet dat de EC direct een inbreukprocedure zal starten, vooral ook omdat de bepalingen pas in november 2026 van toepassing zijn en wij niet verwachten meer dan een jaar vertraging op te lopen.

Toelichting

Lidstaatopties en aanvullende regulering

- De richtlijn bevat 23 lidstaatopties. De afwegingen om wel of geen gebruik te maken van lidstaatopties zijn in eerdere nota's aan u voorgelegd (nota's FM366081 (**bijlage 4**) en FM390138 (**bijlage 5**) en bijbehorende bijlage inclusief uiteenzetting van de lidstaatopties en geadviseerde keuzes (**bijlage 6**)). Voor de volledigheid zijn de belangrijkste opties hieronder opnieuw weergegeven. Op twee onderdelen stellen we als gevolg van voortschrijdend inzicht een andere keuze voor (punten 3 en 5 hieronder).

1. Creditcards niet uitgezonderd – Bij creditcards is sprake van dezelfde risico's als bij andere vormen van uitstel van betaling, zoals BNPL-krediet. Een uitzondering voor creditcards zou leiden tot onvoldoende en ongelijke consumentenbescherming en een ongelijk speelveld creëren met vergelijkbare kredietproducten. Aangezien andere lidstaten nog aan het implementeren zijn, is het nog onduidelijk hoe daar gebruik wordt gemaakt van deze lidstaatoptie. Op basis van de posities in de onderhandelingen verwachten wij dat er in elk geval meerdere landen zullen zijn die creditcards niet reguleren.

2. Geen vergunningplicht voor mkb-bemiddelaars – Om lasten te beperken, wordt gebruikgemaakt van de lidstaatoptie om mkb-ondernemingen die *bemiddelen* in BNPL-krediet uit te zonderen van een vergunningplicht.

3. Mkb-aanbieders van uitstel van betaling van langer dan 50 dagen moeten een vergunning hebben – Mkb-ondernemingen die aan hun klanten uitstel van betaling *aanbieden* (zonder BNPL-partij), worden bij uitstel vanaf 50 dagen vergunningplichtig. Dit voorstel wijkt na overleg met de AFM af van de eerder door u goedgekeurde beleidskeuze om deze mkb-ondernemingen volledig uit te zonderen. In het kader van consumentenbescherming vinden wij en de AFM het bij nader inzien onwenselijk als mkb-ondernemingen zonder een vergunning langer dan 50 dagen uitstel verlenen.

4. Proportioneel regime voor BNPL-aanbieders en creditcard-aanbieders – Deze aanbieders hoeven niet te voldoen aan een aantal precontractuele informatieverplichtingen, zoals de consument informeren wanneer de prijs van het krediet is gepersonaliseerd op basis van geautomatiseerde gegevensverwerking of over de mogelijkheden voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting. Het is niet de verwachting dat de consument de genoemde aanvullende precontractuele informatie tot zich zal nemen.

5. Volledige regulering platforms – Platforms zijn grote webwinkels waarop zowel producten van het platform zelf als producten van aangesloten verkopers worden verkocht (zoals bol.com). Platforms bieden op dit moment veelal zelf (zonder BNPL-partij) uitstel van betaling aan voor beide soorten producten. Alleen als het platform voor *eigen* producten uitstel verleent tot maximaal 14 dagen, zouden de kredietregels niet gelden op grond van de richtlijn. Om de bescherming op een platform gelijk te trekken, stellen we voor om elke vorm van uitstel van betaling door een platform te reguleren. Deze beleidskeuze is niet eerder aan u voorgelegd. Vermoedelijk wordt hiermee voldaan aan een motie van het lid Van Dijk (CDA).

6. De AFM krijgt productinterventiemogelijkheden – Hiermee kan de AFM direct ingrijpen bij de ontwikkeling of verkoop van voor de consumdent schadelijke producten of kredietpraktijken, door deze te verbieden of te beperken.

Andere belangrijke normen

1. Verbod BNPL minderjarigen – Gezien hun extra financiële kwetsbaarheid, wordt BNPL-krediet verboden voor consumenten tot achttien jaar. BNPL-aanbieders worden daarnaast verplicht om over adequate processen te beschikken om de leeftijd van een potentiële klant te verifiëren.

2. Beperkte verwerkingsgrondslag voor bijzondere categorieën van persoonsgegevens – Er wordt een grondslag gecreëerd voor de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, onder de voorwaarde dat deze nooit mogen worden gebruikt voor de kredietwaardigheidsbeoordeling.

3. Schuldadviesdiensten – Aanbieders worden verplicht om vroegtijdig betalingsproblemen te signaleren bij de consument en hem door te verwijzen naar schuldadviesdiensten. Lidstaten moeten deze diensten aanbieden. Nederland voldoet aan deze eis, maar de Nederlandse situatie wijkt af van de eisen uit de richtlijn, nu in Nederland ook kredietbanken, die kwalificeren als kredietaanbieders, deze schuldadviesdiensten mogen verlenen. Op grond van de richtlijn mogen kredietaanbieders echter geen schuldadviesdiensten verlenen. Gezien de maatschappelijke rol die kredietbanken vervullen, is ervoor gekozen om deze praktijk in stand te houden, in lijn met het doel van de richtlijn om consumenten met financiële moeilijkheden te helpen.

4. Overig – Andere voorbeelden van nieuwe normen zijn het verbod op ongevraagde kredietverlening, nieuwe regels omtrent reclame, extra informatieverplichtingen en verplichte respijtmaatregelen (zoals betaalpauze, rentekorting) alvorens tot incasso of invordering wordt overgegaan.

Private lease consultatiedocument

- Het voornemen is om – tegelijkertijd met de online publicatie van het wetsvoorstel en memorie van toelichting – met een consultatiedocument consultatievragen te stellen over de mogelijke regulering van private lease, aanvullend op de richtlijn. Dit voornemen is in eerdere nota's (nota FM366081 – **bijlage 4** en FM390138 – **bijlage 5**) aan u voorgelegd.
- De consultatievragen zien specifiek op private-leasecontracten (van bijvoorbeeld auto's of zonnepanelen) voor een periode van enkele jaren waarbij het contract géén optie of verplichting tot koop bevat van het huurobject na afloop van de huurperiode (zogeheten *operational lease*). Andere vormen van private lease zijn al gereguleerd in de Wft (de vorm met verplichting tot koop) of worden met dit wetsvoorstel gereguleerd in de Wft op grond van de nieuwe richtlijn (de vorm met optie tot koop).
- De voornaamste reden te overwegen om operational lease te reguleren – en daartoe consultatievragen te stellen – is dat private lease wat betreft risico's sterk overeenkomt met andere vormen van consumptief krediet (denk aan de forse langetermijnverplichtingen en potentieel forse boetes bij vroegtijdige opzegging) terwijl de waarborgen van de Wft in het geheel niet van toepassing zijn. Uiteraard moet niet elke vorm van huur worden gereguleerd; alleen die met de meer aanzienlijke risico's voor de consument. In het consultatiedocument wordt daarom uiteengezet dat wordt overwogen private lease alleen te reguleren als het gaat om bepaalde huurovereenkomsten.

- De AFM en Nibud hebben eerder te kennen gegeven vóór aanvullende regulering van private lease te zijn. Stichting keurmerk private lease en MKB-NL hebben zich recent kritisch uitgelaten over (aanvullende) regulering, nu de private lease-markt voor auto's, het grootste productaandeel voor lease, al aan strenge normen voldoet via zelfregulering.

Volgende stappen en tijdsplanning
- De internetconsultatie loopt tot ongeveer eind mei, afhankelijk van wanneer de consultatie precies begint.
- Het wetsvoorstel zal gelijktijdig met de consultatie worden voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (regeldruktoets); de AFM (uitvoerings- en handhavingstoets); de AP (wetgevingstoets); JenV (wetgevingstoets); het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid); en Stichting BKR.
- Het streven is om de reacties op de internetconsultatie tot midden of eind juni te verwerken, zodat het wetsvoorstel voor het zomerreces op de agenda van de MR kan worden geplaats. Dat is krap.
- Na goedkeuring van de MR wordt advies gevraagd aan de Raad van State, wat hopelijk (eind) september volgt en in oktober kan worden verwerkt. Het streven is om het pakket vervolgens in december 2025 bij de Tweede Kamer in te dienen.

Communicatie
Naast de publicatie op www.internetconsultatie.nl plaatsen we op het LinkedIn kanaal van het ministerie van Financiën een bericht om de professionele doelgroepen te wijzen op de consultatie.

Politiek/bestuurlijke context
- Er is brede politieke aandacht voor BNPL. Als gevolg van de brede zorgen vanuit de Kamer heeft het kabinet toegezegd in te zetten op zo spoedig mogelijke implementatie van de richtlijn. Het wetsvoorstel komt als volgt tegemoet aan de zorgen van de Kamer:
  - BNPL wordt streng gereguleerd. Er komt een vergunningplicht voor aanbieders en aanbieders moeten een kredietwaardigheidsbeoordeling uitvoeren voordat zij uitstel van betaling geven.
  - Aanvullend op de richtlijn wordt iedere vorm van uitstel van betaling via platforms gereguleerd, om onderscheid in bescherming van consumenten te voorkomen in de situatie waarin het platform uitstel van betaling biedt voor eigen producten of voor producten van aangesloten verkopers. Daarmee wordt vermoedelijk voldaan aan een motie van het lid Van Dijk (CDA).
  - In het wetsvoorstel is het verbod op kredietverlening aan minderjarigen (een totaalverbod voor BNPL) en de verplichte leeftijdsverificatie opgenomen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het regeerprogramma.
- Er zijn meerdere moties aangenomen met het verzoek BNPL in fysieke winkels te verbieden dan wel (zwaar) te ontmoedigen. Een verbod is juridisch niet mogelijk omdat de richtlijn BNPL niet verbiedt en het op dit punt niet is toegestaan af te wijken van de richtlijn (maximumharmonisatie). Wel is FIN onder meer in overleg met de retailsector om te kijken hoe het gebruik van BNPL in fysieke winkels zoveel mogelijk kan worden beperkt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

FM

TER BESLISSING
Aan
de minister
20|10

Persoonsgegevens

nota

Adviesaanvraag RvS Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet

Datum
10 oktober 2025

Notanummer
2025-0000468991

Bijlagen
1. Aanbiedingsformulier MF
2. Voordracht aan de Konir
3. Wetsvoorstel
4. Memorie van Toelichting
5. Uitvoeringstoetsen en ex
6. NO FM 95498
7. NO FM 39509
8. NO FM 390138

Aanleiding

De Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet (CCDII) is vanaf 15 april tot en met 13 mei 2025 openbaar geconsulteerd. Tevens hebben de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR), het ministerie van Justitie & Veiligheid (J&V) en de Raad voor de Rechtspraak over het wetsvoorstel advies uitgebracht dan wel een uitvoeringstoets uitgevoerd. Het wetsvoorstel is naar aanleiding van de openbare consultatie en de uitgebrachte adviezen aangepast. Deze aanpassingen leggen we aan u voor. Tevens vragen we uw akkoord voor het aanbieden van het wetsvoorstel aan de ministerraad voor verzending aan de Raad van State.

Beslispunten

Wij adviseren u in te stemmen met het wetsvoorstel (Bijlage 3 en 4). Graag uw akkoord met aanbieding daarvan aan de ministerraad en, mits geen inhoudelijke wijziging, verzending van het wetsvoorstel aan de Raad van State. U wordt verzocht daartoe de volgende stukken te tekenen:

- het aanbiedingsformulier voor de ministerraad (Bijlage 1);
- de voordracht aan de Koning (Bijlage 2);
- de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel (Bijlage 4, p. 85).

Kernpunten

- De Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet implementeert de *Consumer Credit Directive II* (de CCDII). Het wetsontwerp wordt gelijktijdig aan de staatssecretaris van J&V voorgelegd, aangezien de richtlijn ook wijzigingen van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (BW) meebrengt.
- De CCDII scherpt de regels aan het voor het bemiddelen in, adviseren over, en aanbieden van krediet. Daarnaast is het toepassingsbereik van de CCD uitgebreid, waardoor nieuwe partijen en kredietsoorten voor het eerst onder de kredietregels zijn komen te vallen. Met name relevant is dat *buy now, pay later*-krediet (BNPL) en creditcards met de komst van de CCDII worden gereguleerd.
- U heeft eerder ingestemd met de diverse beleidskeuzes voor de implementatie van de CCDII, meest recent op 7 april jl. toen uw goedkeuring werd gevraagd voor online consultatie van het wetsvoorstel (zie nota in Bijlage 6). Het wetsvoorstel wijkt niet af van de eerder gemaakte beleidskeuzes.
- De consultatie en de verkregen adviezen hebben op enkele andere punten aanleiding gegeven om het wetsvoorstel en de memorie van toelichting te

17|10

wijzigen. Het gaat om kleinere en technische aanpassingen of verduidelijkingen in de memorie van toelichting en om de volgende belangrijkere, grote wijzigingen die onder het kopje 'toelichting' worden uitgewerkt:

1) Een wijziging waardoor enkele belangrijke Wft-waarborgen ook van toepassing zullen zijn op aanbieders van krediet uit het buitenland.
2) Een wijziging die ervoor zorgt dat creditcardaanbieders hun huidige verdienmodel kunnen blijven hanteren.
3) Een inzagerecht voor consumenten op de (bijzondere) persoonsgegevens die gelakt zijn in het kader van een krediettoets.

- De implementatiedeadline van de richtlijn is op 20 november 2025. Deze deadline wordt door de omvang en complexiteit van het voorstel niet gehaald. De toepassingsdatum van 20 november 2026 (de datum waarop marktpartijen zich aan de nieuwe regels moeten houden) wordt naar verwachting wel gehaald.

Toelichting

De belangrijkste wijzigingen na consultatie en adviezen

1. Belangrijke Wft-waarborgen ook van toepassing op buitenlandse aanbieders *(gewijzigd n.a.v. intrekking regeling flitskrediet en verzoek AFM)*

- In de Wet op het financieel toezicht (de Wft) is het toepassingsbereik gewijzigd zodat belangrijke waarborgen ook gelden voor aanbieders die vanuit een andere lidstaat in Nederland actief zijn en online krediet aanbieden. Voorheen waren zij uitgezonderd van de Wft. Met deze aanpassing wordt beoogd consumenten beter te beschermen en te voorkomen dat aanbieders vanuit een andere lidstaten in Nederland gaan opereren om zo onder de hieronder genoemde waarborgen uit te komen.
- Het gaat om de volgende waarborgen:
  - Maximumkredietvergoeding - Op grond van de beoogde wijziging wordt de AFM weer bevoegd om de maximumkredietvergoeding te handhaven tegen buitenlandse aanbieders van (flits)krediet, overeenkomstig het eerder met u gecommuniceerde voornemen (Bijlage 7).
  - BKR - Buitenlandse aanbieders van bijvoorbeeld BNPL moeten de uitstaande kredieten met Nederlandse consumenten registreren bij BKR (en niet in een andere lidstaat, wat de werking van BKR zou ondermijnen).
  - Kredietcheck - Buitenlandse aanbieders moeten een kredietwaardigheidsbeoordeling uitvoeren op basis van de Nederlandse leennormen.

2. Behoud huidige verdienmodel creditcardaanbieders *(gewijzigd n.a.v. consultatiereacties creditcardsector en Consumentenbond)*

- De CCDII bevat een lidstaatoptie om kaarten met uitgestelde debitering (creditcards) uit te zonderen van het toepassingsbereik van de richtlijn.
- Nederland maakt geen gebruik van de lidstaatoptie, met als belangrijkste redenen het creëren van een gelijk speelveld voor alle aanbieders van krediet; en het voorkomen van ontwijking van regelgeving door BNPL-aanbieders (zie ook pagina 3 van Bijlage 6 en pagina 2 van Bijlage 8).
- Door de creditcardaanbieders is verzocht om wél gebruik te maken van de lidstaatoptie om hen uit te zonderen. Zij maken zich zorgen over de houdbaarheid van hun verdienmodel als de regels van de CCDII van toepassing zijn. Ze kunnen dan niet langer een periodieke kaartbijdrage vragen, maar alleen nog rente in rekening gaan brengen op het uitstaande

bedrag. Dat sluit echter niet aan bij het huidige systeem waarbij de consument elke maand het openstaande bedrag verplicht aflost.
- Daarnaast zonderen de meeste andere lidstaten naar verwachting creditcards wel uit van het toepassingsbereik. Dit kan leiden tot concurrentie door buitenlandse partijen die aan minder strenge regels hoeven te voldoen.
- In het wetsvoorstel is de volgende middenweg gezocht: creditcards blijven onder het toepassingsbereik vallen (inclusief o.a. verplichte kredietwaardigheidscheck en BKR-aansluiting) en worden dus niet uitgezonderd. Wél wordt geregeld dat zij hun kostenmodel kunnen behouden en meerdere soorten vergoedingen mogen rekenen, wat bij andere kredietvormen niet is toegestaan. Op deze manier wordt o.i. aan het voornaamste bezwaar van creditcardaanbieders tegemoetgekomen, en kunnen zij blijven werken op basis van hun bestaande kostenmodel.

3. Consument krijgt inzagerecht in gelakte persoonsgegevens *(gewijzigd n.a.v. AP-advies)*
- Op grond van het wetsvoorstel mogen bijzondere persoonsgegevens niet worden gebruikt voor de kredietwaardigheidsbeoordeling. Deze gegevens kunnen echter blijken uit bankafschriften die de consument moet overhandigen, zoals betalingen aan een kerkgenootschap. De kredietgever wordt verplicht deze gegevens te (laten) lakken, voordat de afdeling die de kredietwaardigheidsbeoordeling uitvoert de gegevens krijgt te zien.
- Naar aanleiding van het advies van de AP is gewijzigd dat de consument een inzagerecht krijgt om te zien welke gegevens precies zijn gelakt. Ook krijgt de consument de gelegenheid om daarop te reageren.

Opvolging adviezen en uitvoeringstoetsen

1. AP-advies:
- Het advies van de AP is voornamelijk gericht op privacykwesties bij de uitvoering van de krediettoets. Het advies is grotendeels opgevolgd door middel van het overnemen van het inzagerecht voor de consument op gelakte gegevens en het inkorten van de termijn waarbinnen medische gegevens van ex-kankerpatiënten een rol spelen.
- Het advies om via een alternatieve methode bijzondere persoonsgegevens te filteren is niet overgenomen, omdat n.a.v. gesprekken met de sector bleek dat dit technologisch nog niet mogelijk is.

2. ATR-advies:
- Het ATR heeft een kritisch advies (dictum 3) afgegeven en heeft dertien adviespunten aangedragen om de richtlijn dan wel zo lastenluw mogelijk te implementeren, dan wel meer inhoudelijk te motiveren waarom bepaalde beleidskeuzes zijn gemaakt.
- Voor de meeste punten geldt dat er een nadere motivering is toegevoegd. Daarnaast is een uitwerking van het voorstel op het MKB in kaart gebracht en is een aanbeveling opgevolgd om gebruik te maken van een uitzondering op precontractuele informatieverplichtingen.
- We adviseren u om twee aanbevelingen niet op te volgen. Het gaat om de aanbeveling om creditcards volledig uit te zonderen van de CCDII en de aanbeveling om de productinterventiebevoegdheid pas aan de AFM te verstrekken na een invoeringstoets. Omwille van het belang van een gelijk speelveld en het voorkomen van uitwijkroutes voor BNPL-aanbieders adviseren we om de aanbeveling om creditcards uit te zonderen niet op te

volgen. Voor de productinterventiebevoegdheid (op grond waarvan de AFM schadelijke kredietproducten uit de markt kan halen) geldt dat (i) deze naar onze verwachting niet zal leiden tot aanvullende toezichtskosten (zoals wel gesteld door ATR) en mogelijk juist efficiëntievoordelen kent en (ii) dat – in het geval de AFM na onderzoek en verplichte evenredigheidstoets de bevoegdheid inzet – het belang van consumentenbescherming in dat geval o.i. zwaarder weegt dan het (financieel) belang van de kredietgever om niet te worden onderworpen aan een onderzoek of verbod op een product.

3. AFM uitvoeringstoets:
- De AFM acht het voorstel uitvoerbaar en n.a.v. de toets zijn slechts enkele verduidelijkingen in de memorie van toelichting aangebracht.

4. Raad voor de Rechtspraak (Rvdr) uitvoeringstoets:
- De Rvdr heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het wetsvoorstel. Wel is n.a.v. de toets een extra bepaling in de wet en een aanvullende toelichting opgenomen om het leeftijdsverbod voor uitstel van betaling voor minderjarigen beter te kunnen handhaven.

Opvolging consultatiereacties
- Een groot deel van de reacties bevat voorstellen die de implementatieopdracht te buiten gaan en daarom niet opgevolgd kunnen worden en ook zien veel reacties op onderwerpen die in de lagere regelgeving aan bod komen. Alle reacties zijn verwerkt en geadresseerd in de consultatieparagraaf van de memorie van toelichting.

Communicatie
Voorstel is om hier samen met JenV een MR-bericht over uit te sturen, om te laten zien dat het kabinet stappen neemt m.b.t. strengere regels BNPL.

Politiek/bestuurlijke context
- Er is brede politieke aandacht voor BNPL. Met dit wetsvoorstel wordt tegemoet gekomen aan de zorgen van de Kamer.
- Na de laatste nota van 7 april 2025 zijn de volgende drie moties over BNPL ingediend die ook zijn aangenomen:
    - De motie die de regering verzoekt te onderzoeken of het mogelijk is bedrijven te verbieden om jongeren onder de 21 jaar te laten betalen via BNPL-constructies.[1] Samen met JenV wordt deze motie onderzocht, maar waarschijnlijk is dit niet mogelijk, omdat jongeren vanaf 18 jaar handelingsbekwaam zijn.
    - De motie die de regering verzoekt maatregelen te nemen om de reclame voor BNPL-diensten te reguleren en indien mogelijk te verbieden.[2] Als gevolg van de implementatie zullen al extra reclameregels gelden voor BNPL-diensten, zoals het verbieden van BNPL als voorgestelde betaaloptie.
    - De motie die de regering verzoekt om in gesprek te gaan met BNPL-aanbieders om hen aan te sporen zich aan te sluiten bij het Afsprakenkader Sociaal Incasseren of een vergelijkbare norm te

[1] *Kamerstukken II* 2024/25, 24515, nr. 809.
[2] *Kamerstukken II* 2024/25, 24515, nr. 810.

hanteren.[3] Deze gesprekken worden afzonderlijk van deze implementatie met de BNPL-aanbieders gevoerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

[3] *Kamerstukken II* 2024/25, 24515, nr. 811.